UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Ambrosius Calepi/||nus Bergomates: professor de||uotus ordinis Eremitarum sancti Au/||gustini: Dictionum latinarum e greco || pariter diriuantiu[m]: earu[n]de[m]q[ue] interpre/||tationu[m] collector ...

Calepino, Ambrogio

[Wien], 1512

VD16 VD16 C 227

B

urn:nbn:de:hbz:466:1-97871

Visual Library

A Ante X et Z

Axioma pe. p. a Varrone proſatum ꝛ ꝓloquiū dicit̃ a Cice. lib. j. Tuſ. pronunciatū ſiue proloquiū. Et eſt ſententa in qua nihil deſiderat̃ vt Annibal penꝰ fuit Scipio numantiam deleuit. Et oīno quicq̃d ita dicit̃ plena ꝛ ꝑfecta verborū ſentētia: vt id neceſſe ſit aut verū aut falſum eſſe: id a dialecticis axioma appellatū eſt: alibi Cice. dixit fundamentū dialectice eſſe axioma: quod ait eſſe quaſi effatū. Eſt preterea axioma. i. pronunciatū: qđ alij adiunctū: alij cōnexū dixere. Id tale eſt. Si Plato ambulat: plato mouetur. Si dies eſt: ſol eſt ſuper terrā. De hoc Marti. capella li. dia. intelligi volens ſic ait. Quod fuerit ex nomīatiuo caſu nois ꝛ tertia verbi perſona cōiunctū ꝓloquiū dicitur. Ergo miſer eſt. M. craſſus ſed trahāt alij ꝛ vſurpēt quātū velint huius dictiūcule ſignificationē grece tñ dicit̃ αξιωμα. i. dignitas et poſtulatio αξιοω ꝓbo dignū facio: peto: dignor: rogo: volo: cenſeo.

Axius fluuius paphlagonum per mygdoniam fluens. Plinius lib. iiij. Mox antigone europus axium amnem eodem nomine alius per quod rhedias fluit.

Axium vrbs in Myſia inferiore.

Axus macedonū fluuius. Axos vrbs cheroneſi thracie

Axon ionum fluuius in minore aſia: axona flumen in extremis rhenorum.

A Ante Z

Azana ethiopie regio que ſinum rubri maris barbaricum appellatum obtinet a qua azanum mare dictuz eſt a Plinio libro. vj.

Azelos pe. ꝓducta latine dici poteſt ſine amore: infelix ſine inuidia ab a priuatiua ζηλοσ etiam multa alia ſignificat.

Azymus pe. cor. cum y. apud nos dicit̃ ſine fermento ζυμη enī fermentū dicitur.

Azotus pe. pro. vrbs ſyrie. Hinc Azotius a um. vt viri azotij qui azotum habitant.

B Littera muta eſt:

B que nō in ſonū ſuū: ſed in ſonū e lr̃e finit̃. Nam greci vita nominãt. Beritq̧ virtutē ꝛ poteſtatē mediam inter p. ꝛ ph. Quare nos ob litteraꝝ affinitatē dictiōes grecas traducentes nōnunq̧ p. ꝛ ph. in illam cōuertimus: vt cū apud grecos πυξοσ ſcribat̃: apud nos buxus. Et qđ illi αμφω nos ambo trāſcribimus. At ecōtrario qđ illi cum b. ſcribunt nos cuz ph. traducimus: vt θριαμβοσ triūphus. Conuertit̃ qñq̧ b. in u. euphonie vel differētie cauſa vt aufero ꝓ abfero. Aufugio ꝓ abfugio. Trāſit etiā in f. vt ſufficio in c. vt occurro: in g. vt ſuggero: in m. vt ſummitto: in p. vt nubo nupſi.

B Ante A

Babylon pe. cor. nomen principalis vrbis in chaldea. Et apud nos confuſio vel trāſlatio dicitur ꝓpter linguarū confuſionē: eoꝝ qui edificabant turrim cuius altitudo quinq̧ miliū centū ſeptuagintaquattuor paſſuū fuit. Hebrei nāq̧ abel confuſionē appellāt. Hec vrbs adeo nobilis fuit: vt chaldea tota: ꝛ meſopotamia a ſe babylonia dicta fuerit. Et prius quidē dicebatur ciuitas regni Nembroth: in qua coruz qui edificauerunt turrim longe diuiſe ſunt lingue: quoꝝ principez fuiſſe Nembroth gigantē Joſephus affirmat poſtea a Nino vel Semiramide īſtaurata menibꝰ ac hortis penſilibus: temploq̧ ac arce maxime fuit admirabilis. Hec campi planicie vndiq̧ conſpicua: natura loci letiſſima: caſtrorum facie menibus paribus per quadruz diſpoſita: murorum eius vix credibilis

relatu firmitas et magnitudo: id eſt latitudine cubitorum. L. altitudine quater tantū. Ambitus eius quadringentis octoginta ſtadijs circūuenitur Murus coctili latere atq̧ interfuſo bitumine compactus. Quem tam latum fuiſſe quidem ſcribunt: vt quadrige ſibi inuicem occurrentes facile pertrāſire poſſent Unde et inter ſeptem ſpectula orbis numeratur Foſſa extrinſecus late patens vice amnis circumfluit. A fronte murorum centum porte eree: et Euphrates in ea fluit. Hec vrbs cum aliquando defeciſſet: et Semiramis circa cultum corporis occupata eſſet: ſoluta adhuc altera crinium parte ad eam recuperandaz cucurrit nec prius decorē capillorum redegit in ordinem: q̧ vrbem in ſuam poteſtatem reſtitutam vidit Babylon maxime celebrauit intexere colores diuerſos picture: et nomen impoſuit: Babylonica enim appellãtur. In babylonis regione eſt Seleucia ꝛ berillus in ea reperitur. A Babylon fiūt Babylonius babylonia babyloniū: et Babylonicus a um. Unde babylonios dicimus qui ex Babylone ſunt. Et captiuitatem babylonicam.

Bacca per duplex cc. continet intra ſui nominis ambitum fructus diuerſorum generum lauri: oliue: cornimyrti: et aliorum huiuſmodi. Eſt ꝛ bacca lapis precioſus ſiue vnio.

Baccatus baccata baccatū: quaſi baccis: hoc eſt lapillis precioſis ꝛ margaritis ornatus. Uirgilius. Colloq̧ monile baccatum.

Baccula diminutiuum: parua bacca. Plinius lib. xxv. Omnes colore buxeo: caulibus paruis flore purpureo ferunt bacculas paruas vt cappari.

Baccar baccaris penultima correpta generis feminini herba eſt radicis odorate ad cynnami ſimilitudinem hedere pene folijs rotundioribus molliorib9ſq̧. Ex hac radice fieri ſolebat vnguentū quod baccaricū dicebatur. Ualet herba contra faſcinationes. Unde Uirgilius. Baccare frontē cingite ne vati noceat mala lingua futuro.

Bacchar cum h. genus eſt vaſis vinarij: quod ꝛ baccharium dici poteſt.

Bacchus Jouis ex Semeles filius: putatus eſt deus vini: et pro ipſo vino poni conſueuit. Hic multinomius fuit. Nam Dionyſius. deinde liber pater: poſtmodū cū bellaſſet in India ꝛ multas ſecuz habuiſſet feminas q̄ bacche dicebant̃. Bacchus idem. Oſiris quandoq̧ Priapus: quandoq̧ Bromius: quandoq̧ brotinus dictus fuit: et leneus. Hic orbem fere terrarum peragrauit: multas nationes domuit. Indos debellauit: ꝛ primus omniū triumphauit vectus indico elephāto vt ſcribit Diod. Primus emere ac vēdere inſtituit: ꝛ diadema regum ac triumphū inuenit Dictus bacchus απο του βακχειν id eſt ebrius ſum ꝛ clamo ꝙ in bacchanalibus clamores fierent. Uel vt ſcribit Diodo. a mulieribus que illū bacchantes. i. furentes ſequebantur.

Baccha bacchi ſacrificula: que bacchis idis. Et baccha villa quedā circa Meotidem.

Bacchius bacchia bachium poſſeſſiuum eſt a baccho ſiue bacheus. Col. Pierij nemoris bacchea voce frementem Bacchius ſubſtantiuum genus pedis eſt ex tribus ſyllabis conſtans: quarum prima breuis eſt: reliquę longe: vt honeſtas hoc pedis genere vtebantur in carminibus ſacrorum bacchi. Cui contrarius eſt antibacchius.

Bacchium genus vaſis vinarij quo in ſacrificijs bacchi vtebantur.

Bacchanal vel bacchanale: locus in quo bacchi feſta celebrabantur.

Bacchanalia: que et Dionyſia bacchi feſta: in quibus viri ꝑ noctem feminis et tenere etati turpiter miſce-

bãtur per dolum. Unde illud Qui Curios ſimulãt
⁊ bacchanalia viuũt: hec a multis grecię vrbibus tri/
ennio quoq; celebrabant. Sciendũ eſt ꝙ noia dieruꝫ
feſtoꝝ tantũ pluraliter declinant: ⁊ genitiuũ pluralē
tam in oꝝũ ꝙ̃ in ium terminant: vt bacchanaliorum ⁊
bacchanalium.

Bacchari ꝓprie ſignificat bacchanalia celebrare: ꝑ trãſ/
lationē ſ̃o ponit pro furere/ vagari/ diſcurrere. Ve/
teres eñ quicq̃d vehementius agitaret bacchari di/
cebant a bacchantibus. Virg. Totaq; incenſa ꝑ vrbē
bacchatur. Quinetiã loca ipſa in quib⁹ eſſet baccha/
tum: bacchata vocabant. Hiero. ad Algaſiam bac/
chari ꝓ ſeuire poſuit: ꝓprio contra ſe furore bacchã/
tur. Aliqñ etiam bacchatũ dicit bacho dedicatum.
Huius verbi cõpoſitũ eſt debacchor.

Bacchides: pe. cor. nomen ꝓpriũ viri: qđ apud nos lu/
ctus fortis vel vetuſtas in vomitu dici poteſt.

Bacchiade dicti fuerunt qui e corintho exules in Sici/
liam deuenerũt: ⁊ vrbem inter pachynũ ⁊ pelorum
ędificantes ſiculi facti ſunt.

Bacchilio fluuius q̃ de Vicẽtinis montibus defluit.

Bactra orum. Scythię ꝓuincia vltra aſſyriam a flumi
ne bactro cognominata. Virg. lib. ij. Georg. Nec
bactra neq; indi Laudibus italię certent: eſt ⁊ bac/
tra oppidũ regionis ipſius caput ſub monte paro/
paniſo qđ antea ꝣariaſtes dicebat. Eius ꝓuincię po
puli Bactriani vocati ſunt: quoꝝ rex fuit ꝣoroaſtres
magicę artis inuentor. Huius gentis primus inſtitu
tor fuit vt Joſephus ſcribit Geter filius aram. Si/
militer bactri idem dicunt. Hierony. Bactri canib⁹
ad hoc ipſum nutritis obijciunt ſenes.

Baculus et baculũ vtroq; modo dicit. Nam apud grę
cos bactron neu. ge. dicit. Oui. lib. xv. me. Eſſe ſolet
baculũq; tenēs agreſtę ſiniſtra. Cuius etiã diminu.
protulit Cice. lib. ij. de fi. bo. Bacillũ aliud inflexum
⁊ incuruatũ aliud ita natum. A baculus fit bacillus a
quo imbecillus a um: et imbecillis et hoc imbecille.
Unde imbecillitas ꝓ infirmitate.

Badius equus dicit cui eſt phęnicis color.

Belua imanis fera a vaſtitate ſeu a valentia vel a bala/
tu a quocũq; ſit primã vocalē trahit a principali: qui/
dam a bellum deriuant. Hinc beluinus a um: qđ eſt
belug: vt beluina rabies. Ambro. Tum ipſa habitu/
do corporis ſuauis et grata: vt neq; beluina vaſtitas
horrori ſit: nec gracilitas infirmitati.

Belutus a um: pe. pro. qđ eſt beſtię ſimile.

Beluata dicta ſunt tapetia a Plauto beluaruꝫ figuris
picta intextaq;.

Benacus pe. prod. lacus Ciſalpinę gallię: cuius littori
Salundiũ brixianũ oppidũ adiacet. Hunc aiunt au/
reas arenas euoluere ⁊ ex eis nutrire piſces quos in/
digenę Carpiones vocant: nuſq; alibi repertos. Ex
hoc mintius fluuius excurrit in padum. De hoc lacu
Virgilius lib. ij. Georgi. Fluctibus ⁊ fremitu aſſur/
gēs benace marino.

Bagous lingua perſica ſpado dicitur. Ouidius. Queꝫ
pęnes eſt dominã ſeruandi cura bagoe. Suidas aũt
noſter affert rationem βαγωασ ονομα κυριον/
οσην ευνουχοσ.

Bahal numero ſingulari inquit, Hiero. Bahalim plu
raliter eodem idola noiant ge. maſ. Ubicũq; eñ in fi
ne hebraici ſermonis in ſyllabã legimus numero plu
rali eſt gene. maſ. Ubi autem oth numero plurali ge/
ne. fę. Ergo cherubin ⁊ ſeraphin plurali intelligim⁹
numero genere maſ. Interpretat aũt bahalim apud
nos aſcendētes vel ſuperiores. Tñ duodecim cõpoſi/
tores Suide ſcribunt ſic. βααλΤυρίων ηνθεοσ.

Baie arum: ciuitas campanię ſecus campanum mare
ſita: a Baio Ulyſſis ſocio illic ſepulto. In hui⁹ agro
aquę calidę ſunt ⁊ ad voluptatem ⁊ ad varios mor/
bos cõmode. Syrius. Primores aditur capuę do/
cet ille tepentes: Unde ferant nomen baie comiteq;
dediſſe Dulychię pupis ſtagno ſua nomina mõſtrat.
Hora. Nullus in vrbe locus baijs prelucet amenis.
Hinc fit Baianus a um: vt ſinus baianus q̃ hic miſſe
no monte illinc puteolis clauditur.

Baye cum y. greca: palmarũ folia dicunt. Hieronym⁹
Cubile eis de folijs palmarum: quas bayas vocant
contextum erat.

Baiulus: pe. cor. operarius et ꝓprie qui vecturas one/
rum corpore ſuo victus querendi gratia portat. Sic
baiulo as porto Plau. in Aſi. Ego baiulabo: tu vt
decet domũ ante me ita inanis Forte baiulo inde di/
ctũ: quia nutricius bailus ⁊ nutrix baila vulgo dicun
tur: et merito q̃ baiulant vlnis quos nutriunt.

Balius color a quibuſdam accipit pro vario: a quibuſ/
dam pro ſpadice hoc eſt palmeo qualis eſt equorum
Nã et baius vulgo dicit is qñ ſpadices hoc eſt pal/
marũ cũ fructu ſuo termites greci vocãt βαΐα.

Balanitę vuę a magnitudine.

Balanus pe. cor. genus glandis. Acron dicit eſſe her/
bam vnguentariã et ab Hor. pro vnguẽto myrabo/
lano poſitam. Mar. Hoc ex vnguẽto cõſtat et ex ba
lano. Hinc fit balanatus a um. Perſi. Tum cũ ma/
xillis balatũ gauſapę pectis. Balanus etiam a glan/
dis ſpecie dicitur id genus alui ſubducẽdę qđ clyſte/
ris loco ſubditur conſtabat vt Jul. Pollux inquit ex
adipe ac nitro parte plurima. Item Balanus nomē
eſt vrbis in Epiro Balaninũ vnguentũ qđ fit ex glan
de myrabolani.

Balęna cũ diph. belua marina quã alij piſtricem alij ce
tum appellant. Gręci φαλαιναν phalenã dicunt
quaſi conſpicuã beluã conuerſa φ in b. Juue. Quan
tum delphinis balęna Britannica maior.

Balauſtiũ flos mali punici vtilis nõ modo medicinis:
ſed etiam tingendis veſtibus quę ſibi cõcolores fiũt.
Et color ipſe dicit balauſtinus. Balauſus herba non
multũ diſſimilis narciſſo

Balbus qui vitio lingue nõ bene poteſt exprimere ver/
ba et obſcure loquit. Perſi. Rancidulũ q̃ddã balba
de nare locutus.

Balbutio is pe. pro. balbutiui vel balbutij. itum. Et eſt
balbutire quadã lingue heſitatione et cõfuſione tre/
pidare. Hora. in Ser. Balbutit ſcaurum prauis ful/
tum male talis. Hiero. Experiar quę hortamini affe/
ctũ fantiũ more balbutientiũ: qui quęcũq; audierint
fari geſtiunt cum necdum poſſint ad plenum verba
formare.

Baleares duę inſulę in Hiſpania funda bellicoſę: a teli
fundęq; iactu qđ grece βαλλειν dicimus appella/
tę: vel a Baleo Herculis comite ibi relicto. Gręci
gymneſias dixerunt. Has vulgus maioricam et mi/
noricam appellat. Apud quas primũ inuenta eſt fun
da vt inquit Vegetius. Unde Virg. lib. j. Georgi.
Stupea torquentē balearis verbera fundę.

Balare propriũ eſt vocis ouis. Hierony. ſ̃o in Tobia
etiam hędis dedit. Cuius cũ vocem balantis vir ei⁹
audiſſet dixit: Videte ne forte furtiuus ſit: reddite eũ
dominis ſuis.

Balneum ⁊ balnea dicunt in priuatis. In publicis ſ̃o
fęmi. gene. ⁊ numero plurali tñ: licet ⁊ balnea legat
⁊ balnearia. Cice. Eo latere quod ꝓximũ eſt balnea/
rijs colũnas poſuerat. Sunt eñ aquę calidę quę cum
alię ad alium morbũ idonee eſſent quibus vtebant:
multitudinis potius ꝙ̃ ſingulari vocabulo appella/
runt. Differuntq; balneę a thermis ꝙ therme dicant
quę natura ſunt calidę: balneę quę a nobis caleſiunt
igni et in eas deſcẽdimus vt lauemur: naꝫ therme di
cuntur a greco θερμον qđ calidũ ſignificat. Ea q̃p/
pe q̃ a calẽtib⁹ aquis: aut a fornicę igni calefacto la/

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

uandi ſudandi ve vſibus deputata Thermas voca/
uere. Therme balneeqꝫ apud Romanos volupta/
tis ⁊ munditiarū cauſa conſtitute tam publice q̃ pri/
uate. Balneis autē nomē inditū eſt qꝛ greci balanion
dixerūt ꝙ anxietatem pellat ex animo vt interpretat
Auguſtinus lib. ix. con.

Balinee ab antiquis balnee dicebant.

Balneator ge. cō. quis ⁊ balneatrix inueniat: qui curā
habet balnearū qui et Mediaſtinus dicitur.

Balneatorius a um: qđ ad balneandū ptinet. Martia/
nus Jurecō. Inſtrumēto balneatorio legato balnea
tores ꝯtinent: qm̄ ſine is balnee vſum ſuum prebere
non poſſunt.

Balneolum cū accentu in antepe. diminu. eſt. Juue. Cū
iam noti celebreſqꝫ poete: balneolum gabijs Rome
conducere furnos Tentarent.

Balliſta: per gemiuū ll. tormentū muros concutiēs: ⁊
βαλλω iacio/vulnero. Ouidius lib. j. de triſ. Quā
graue baliſte menia pulſat onus. Luc. pro inſtrumē/
to haſtā quandā iaciēte poſuit. Neqꝫ em̄ ſolis excuſ/
ſa lacertis: Lancea ſed tenſo baliſte turbine rapta.
Haud vnū contēta latus trāſire quieſcit. Moniꝰ ba/
liſtā appellat qua ſaxa maiora iaciunt. Ci. lib. ij. tuſ.
Ut em̄ baliſte lapidū: ita reliqua tormēta telorū. De
harū baliſtarū cōfectione ſcribit Ue. lib. x. ꝙ ea ma/
gnitudine forment vt lapides. cxx. pondo eiaculētur
Sciendū ergo eſt ꝙ baliſtarū quedā maior dicit: que
dā minor. Baliſtam maiorē priſci dixere trabē vali/
dam ita libratā: vt cū pars denſior ponderibus attra
cta deſcēderet: eleuata ꝓceritas ſua funiculis quos
haberet alligatos funda ſaxū maximi ponderis lōge
emitteret: eiqꝫ maxie Bricole nūc eſt appellatio q̃q̃
Onagrā maiorē ipſam machinā dixere: hanc baliſtā
inuenerūt phenices: vt docet Pliniꝰ. Baliſta minor
que et manubaliſta dicta eſt aliqñ Scorpio q̄ haſtaꝫ
iacit manu tractabilis eſt ⁊ ſubtilibus paruiſqꝫ ſpi/
culis ſcorpionis inſtar infert mortem. hinc exbaliſto
as. De his duobꝰ baliſtarū generibꝰ ſic ſcribit Ue/
ge. lib. de re mi. Baliſta funibus: neruis chordiſqꝫ tē/
ditur: que quanto prolixiora brachiola habuerit: hoc
eſt quanto maior fuerit/tanto ſpicula longius emit/
tit: que ſi iuxta artē mechanicā tēperet: ⁊ ab exercita/
tis hoibꝰ qui mēſurā eius ante collegerint dirigatur:
penetrat quodcūqꝫ pcuſſerit. Onager autē dirigit la/
pides/ſed ꝓ neruorū craſſitudine ⁊ magnitudie ſaxo/
rū pondera iaculat. Nā quāto maior fuerit: tāto ma
iora ſaxa fulminis more ꝯtorquet. His duobꝰ gene/
ribꝰ nulla tormētorū ſpecies vehemētior inuenit. Ba
liſta etiā dictus eſt mons apud Ligures.

Baliſtarij artifices baliſtarum dicunt.

Balliſtariū locus vbi ſita eſt baliſta. Plau. Intenta eſt
balliſta probe q̃ ego haud multū poſt emittā e balli/
ſtario. Ubi etiā balliſtā accipi videt ꝓ telo.

Baltheus ⁊ baltheū in ſingulari: in plurali neutrū tātū
militare cingulū/vel ȥona bullis ornata. Uarro ait.
Qui gladiatores baltheū cingulū ea corio habebāt
bullatum baltheum dictum.

Balſamum: arbuſcula ſola vni terrarū iudee quondam
cōceſſa neu. ge. viti ſimilior q̃ myrto. Serit malleo/
lis vt vitis: ⁊ colles implet vinearū modo: ſuſtinens
ſeſe ſine adminiculis. Intra tertiū annū eſt fructifera
ꝓceritas intra bina cubita ſubſiſtit. Oppobalſamū
ſuccus collectus ex arbore. Nam αποσ dicit ſuccꝰ
prefert oibus odoribꝰ. Xylo balſamū lignū balſami
ξιλόυ em̄ lignū. Inciditur em̄ vitro: lapide: oſſeiſve
cultellis ⁊ ſuccū emittit quē oppobalſamū dicūt exi/
mie ſuauitatis. Sūma oppobalſami probatio eſt vt
lac coagulet ⁊ in veſte maculas nō faciat. Hierony.
tñ ꝓ arboris ſucco balſamū dixit. Et quaſi balſamū
nō mixtū odor meus. Carpobalſamū fructus balſa/
mi. Carpos em̄ latine fructus.

Bambatiū ſeu bambitiū Cottonū illud albiſſimū qđ
nent muliercule ad telas texēdas. Hoc fiunt veſtes q̄
vulgo bōbycine appellant quis xyline ſiue groſſipi/
ne vel graſſāpine dici debeāt a frutice qui id fert qui
xylon groſſipion ſeu Groſſipinus vocatur.

Bambilius animal volatile qui vulgo barbellus dicit.
De quo Ambro. lib. Hexa. Fertur hic corniger ver/
mis cōuerti primū in ſpeciē caulis: atqꝫ in eā mutari
naturā: inde ꝓceſſu quodā fieri bambilius: nec eam
tñ formā figurāqꝫ cuſtodit ſed laxis ⁊ latioribꝰ folijs
pinnas videt aſſumere. Ex his folijs mollia illa Se/
res depectunt vellera: que ad vſus ſibi proprios di
uites vendicarunt.

Baphia dicunt loca tincture in quibus tinguntur pan/
ni: nos tinctoria dicimus. Lampr. in Alex. ſcribit pro
bum fuiſſe baphijs prepoſitū. Bapha dicūtur tincta
vnde dibapha biſtincta.

Baptiſmus ⁊ baptiſmū ⁊ baptiſſima atis: latine imer/
ſio vel intinctio dicit a verbo greco βαπτω imergo
Grego. Baptiſma greco eloquio dicitur quod latine
Tinctio: qꝛ ibi bō ſpiritu gratie in melius imutatur:
⁊ longe aliud q̃ erat efficitur. Prius em̄ fedi eramꝰ
deformitate peccatorū: in ipſa tinctiōe reddimur pul/
chri dealbatione virtutum.

Bapte dicebantur viri tincti fucatiqꝫ: qui ſacris intere/
rant inſtar mulierum βαπτειν enim inficere: tinge/
re: fucare.

Baptiſterium in quo quis lauatur quaſi lauacrū ⁊ tin/
ctorium ⁊ piſcina ipſa. Nam baptiſteria in domibꝰ
ſunt veluti lacus quidā ex ligno aut lapide edificati:
in quibus lauādi gratia mergi ſolet. Hec in cellis. i.
in locis ſecretioribus ſolent conſtitui: quarū alie cal/
darie ſunt in quibꝰ calida lauamur: alie frigidarie: in
quibus lauamur frigida. Pli. ad Apollinarē. Cella
frigidaria in qua baptiſteriū amplum atqꝫ opacum.
Idē ad Gallū: Inde balinei cella frigidaria ſpacioſa
⁊ effuſa: cuius in contrarijs parietibꝰ duo baptiſte/
ria velut eiecta ſinuant abunde capacia. Hec eadem
piſcine dicuntur latine ⁊ natatoria ⁊ natationes. Si/
do. Piſcina ſeu ſi grecari volumns βαπτιστηριον

Barach: nomē viri ꝓpriū: et apud nos ſignificat fulmē.

Barachias: nomē viri: et benedictꝰ ſeu fulgur domini
interpretatur.

Barabbas per duplex bb. Et eſt ſyra dictio: qua apud
nos ſignificatur filius patris. Componit em̄ ex bar
qđ apud illos filius dicit: ⁊ abba pater. Sedulius.
Tunc coluere bahal. tunc elegere barabban.

Baratro: luxurioſus dicitur.

Barathrum: imenſe magnitudinis nomen eſt: qꝛ βάρα
θρον. i. graue in aſpiciēdo: ponitur pro loco imenſe
ꝓfunditatis apud inferos: ⁊ pro loco precipiti vnde
quis emergi non poſſit. Diome. docet eſſe proprie
locuꝫ athenis vnde dānati precipitabant. Sunt qui
dicāt barathrū ꝓfunditatē eſſe a ſimilitudine loci q̄
eſt in egypto ꝓfundiſſimi cui nomen eſt barathrum.

Barba vtroqꝫ numero non ſolū hominū ſed brutorum
quoqꝫ ⁊ aliorū quadrupedū eſt. Hora. lib. j. Ser. Ut
qꝫ lupi barbā varie cū dēte colubre. Pli. lib. xxx. Cū
geminos tranſit ſol criſtis ⁊ auribus ⁊ vnguibus ga
linaceorū: ſi luna raſis barbis eorū. Idem lib. xxviij.
Afferunt et magi ſua cōmenta: primū omniū rabiem
hircorū ſi mulceatur barba mitigari. Siluius nume/
ro plurali de hoie etiam dici poſſe oſtendit libro. xiij.
Indociles nunc properis in pectora barbis. Uerre/
re humū. Huius nois compoſita poſſunt declinari
ſm tertiam et ſecundā declinationē: vt Imberbis et
hoc imberbe: ⁊ imberbus a um: quod eſt ſine barba.
Barbatus vo dicitur qui barbam habet. Et barbire
eſt barbam emittere.

Barbo genus piſcis ꝙ geminā barbā habeat in inferiore labro. Alio nomie Mulus dicitur. Hinc Cice. in parado. Barbatulos mulos nūcupauit. Grȩce Trigla vocatur: in viuarijs non creſcit.

Barbitos pe. cor. gene. maſ. femininiq; ⁊ hoc barbituz inſtrumentuz muſicum qđ pulſatur plectro vel calamo. Hor. Age dic latinū barbite carmen leſbio primū modulate ciui: femi. aūt gene. Sapho ad Phaonem. Nec facit ad lachrymas barbitos vlla meas. neutro Anſonius. Hoc genere. ⁊ chordas et plectra et barbita conde. Grȩce βαρβιτον dicit. βαρθγαλωθ υιοσ λυπησ ωσ φοβοσ Του αθεωσ

Barbari factitio nomine inquit Strabo: dicti ſunt ab initio qui difficulter aſpere atq; duriter loquȩbantur quaſi duriloqui ⁊ craſſilingues quēadmodū bleſi atq; balbi dicuntur qui lingua impediti ſunt. Oēs igit qui craſſe loquūtur: barbari dicūtur: quales ſunt oēs gentes prȩter grecos. Pli. Plautus credo Neuiuz poȩtam latinū barbarū dixit. Nunc etiā ad eos trāſlatū eſt hoc nomen qui nō ſunt latini: ꝙ hi mitiorem linguam habeāt: ac magis cultam. Quinetiam inter hos ſi quis nō recte ꝓferat: barbare loqui dicit. Et ꝑ metaphorā barbari dicunt illitterati malis moribus feri crudeles. Interdū Barbarus ſumit pro horrido feroq; intuitu. Plinius de quodam myrrhe genere. Troglodytica myrrha aſpectu aridior eſt ſordidaq; ac barbara ab voce βαρβασ qm̄ in grȩciā aduentātes eā vocē facerēt cū ꝓnūciare grȩce nō poſſent.

Barbatulus: penul. cor. diminu. a barbarus.

Barbaria: barbarorū regio: ⁊ quādoq; accipit ꝓ gente ipſa fera. Hierony. ꝯtra Joui. Arabes ⁊ ſarraceni ⁊ omnis eremi barbaria camelorū lacte et carnibus viuit. Hoc etiam noie dicta eſt inſula Gangetis Indię fluuij: vt ait Ptolomeus.

Barbaricus a um pe. cor. eiuſdem ſignificationis eſt cū barbarus: hoc eſt ferus et malis moribus. Apul. Feris ac barbaricis moribus.

Barbaricū neu. ge. clamor excitus dicitur: ꝙ eo vociferandi genere barbari vtantur.

Barbaries ad imitationem pertinet: et ſignificat inciuilitatem feritatēq;.

Barbarica pauimenta ſunt quȩ ⁊ ſubtegulanea vocantur ex teſtis tuſis rudere et calce: in Italia vo feſtucȩ ſubijciebant ꝓpter qđ carnea vocitata.

Barbariſmus eſt contra romani ſermonis legem aut ſcripta/aut ꝓnunciata vitioſȩ dictio. Fit enim in vna parte orōnis tm̄: latine diſſonans dicit: ⁊ proprie in ſoluta orōne fit: apud poȩtas metaplaſmus. i. trāſformatio vocat. Fitq; barbariſmus duobꝰ modis ſcpto ⁊ ꝓnūciatiōe. Et hoc quadrifariā Adiectione: detractione: mutatiōe: trāſmutatione litterȩ: ſyllabȩ: tpis. Adiectione litterȩ: vt Relliquias danaū ꝓ reliq̄as: ſyllabȩ: vt Mauors ꝓ mars. tpis: vt Italiā fato ꝓfugus: vbi prima ſyllaba cū corripi debeat ꝓducit. Detractione litterȩ fit barbariſmus: vt Infantubu ꝓ infantibꝰ. Syllabȩ: vt ſalmētū ꝓ ſalſamentū. Tpis: vt Feruere leucatē auroq; effulgere fluctꝰ Mutatione lrȩ fit barbariſmꝰ: vt Olli ꝓ illi. Syllabȩ: vt Pernuces ꝓ ꝑnices. Tēpore: vt Uniꝰ ob noxā. Trāſmutatione litterȩ fit barbariſmus: vt Tymbre ꝓ tymber. Temporis: vt Dominus penultima ꝓducta.

Barbaralexis dictio peregrina eſt: vt gaça ⁊ magalia.

Barce: vrbs in arida libya quam libes metropolim habuerunt ſic dicta a regina eorum Barce: a qua Barcei dicti ſunt eius incolȩ. Hierony. ad Dar. Lateq; vagantes barcei: a barca oppido qđ in ſolitudine ſitum eſt quos nunc corrupto ſermone aphri baricianos vocant. hi ſunt qui pro locorum qualitatibus diuerſis nominibus appellantur ⁊ a Mauritania per Aphricam ⁊ Aegyptum Paleſtināq; et Phȩnicem Celoſyriam et Oſrhobenem Meſopotamiam atq; Perſidem tendunt ad Indiam.

Bardeſanes nomen propriuz hiſtorici babylonij qui in duo dogmata apud indos gymnoſophiſtas diuidit: quorum alterum appellat bragmanas: alterum Samaneos qui tantȩ continētię ſint vt vel pomis arborum iuxta Gangem fluuium vel publico orizȩ: ⁊ farinȩ alantur cibo. Et cum rex ad eos venerit adorare illos ſolitus ſit.

Bardus: ſtultus a tarditate ingenij. Cecil. Nimis audacem: nimiſq; bardum: Gallice vo dicitur cantor q̄ virorum fortium laudes canit: a gente bardorum de quibꝰ Luc. Plurima ſecuri fudiſtis carmina Bardi

Bardiacus: veſtis eſt. Marci. Laſſi bardiacus quod euocati.

Bardocucullus: genus veſtis omni tempore cōmode: cum qua etiā cubare ſoliti erant imbrium tempore in caſtris milites: ⁊ in agris ruſtici. Mar. Gallia ſantonico veſtit te bardocucullo Cercopithecorū penula nuper erat.

Barrhus elephas a cuius oſſis ſimilitudine dētes barrhi dicuntur. Horat. Quid tibi vis mulier nigris digniſſima barrhis. Hinc barrire dicūtur barrhi. i. elephantes cum vocem ȩdunt: ⁊ barrhitus ipſa vox.

Barrhitus us: vox elephātis. Barrhitus etiam dicit romanorum clamor militum: fit cum vtreq; acies ſe iunxerint. Auctor Uegetius.

Baro vir fortis: a quo fit diminutiuū barrūculus.

Baris idis: lingua ȩgyptiaca ſignificat cymbam quȩ vectat cadauera ȩgyptiorum ad ſepulchra. Prop. Baridos ⁊ contis roſtra liburna ſequi: hoc nomine etiā dicta eſt ciuitas phrygię. Similiter et fluuius Indię Baris grȩce dicitur porticus et domus.

Barnacida e. veſtis genus quā nunc Guarnaciam dicimus: forſan quoniā βαρρνυιοσ αλομενοσ inde puer verna.

Baſcanda: vas britānicum. Mar. Barbara depictis venit baſcanda britannis: Sed me iam mauult dicere Roma ſuam.

Baſia pudicorū affectuum ſunt: oſcula officioruz Suauia libidinum vel amorum.

Baſis a noſtris dici poteſt ſuſtentamentū. Sunt enim baſes ſeſſiones columnarū: ſtatuarū ſeu fabricarum quȩ a fundamento conſurgunt ⁊ ſuperpoſitȩ fabricȩ ſuſtinēt pondus: A qua ſimilitudine orbiculi illi q̄bꝰ vaſa in mēſis collocātur ne toralia polluant vocari ſolent. Treba. iuriſcon. de lega. lib. iij. Cui corinthia vaſa legata eſſent ⁊ baſes huic quoq; horum vaſorū collocandorū cauſas paratas deberi reſpōdit. Eſt et Baſis figura in narrationibus cū oia pedetentim inſinuādi gratia proferunt: vt apud Terē. in Eu. Matri mercator dono dedit: mater vbi accȩpit ⁊c̄.

Baſilica ꝓprie locus in quo negociationes conſilia et iudicia exercebantur quaſi regia. Grȩci enim βασιλικην baſilicen regiā vocant. Nam vt Uictr. lib. v. ſcribit. Debent baſilicȩ adiūctȩ eſſe foro. Sene. Fremitu iudiciorū baſilicȩ reſonabant. Pli. in epiſtolis. Deſcenderā in baſilicā iuliā auditurus quibus proxima cōperendinatione reſpondere debebā. Jureconſulti de verborū ſignificatione baſilicā publicis vſibus accōmodatā eſſe demonſtrant. Quidā baſilicaz accipiūt ꝓ loco domi ampliore in quo dn̄m expectāt ſalutatores: clyentes patronos: ſerui dn̄os: in q̄ etiā chorȩȩ et cōuiuia maiora fieri ſolent Apud eccleſiaſticos baſilicȩ dicunt ſacella numinibus dicata: quia ibi regi omniū deo cultus ⁊ ſacrificia offerunt. Et baſilicon. Plau. in Epi. vocat veſtimenti genus regiū: cum ait. Suparū ſublimiū: ricam baſilicum aut exoticum. Pli. Genus nucum quod optimū eſt: ⁊ quaſi regiū vocari ait baſilicā. Eſt em̄ baſilica nux quā alio

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

noīe Juglandē appellamus. Uide in dictione Ju/
glans. Celſus Emplaſtrum ob excellētiam baſilicon
dictum ſcribit.

Baſilicus a um: regius ſiue regalis dicit᷑. Uñ Plau.
in cap. Baſilicas editiones atq̄ imperioſas habet.
Et in pſeu. Baſilicus ſtatus ⁊ baſilicus victus. i. re/
galis ⁊ excellēs in Perſa. Et baſilica facinora ꝓ re/
gia. Idem. Baſilicę ornatus incedit et fabrę ad falla
ciam: id eſt regie et excellenter.

Baſileus: ſuſtentamentū populi dicit᷑. Ob hāc cauſam
rex dicit᷑ apud grecos: ꝙ tanq̄ baſis populum ſuſti/
net. Quanto em̄ quis magis preponitur: tanto am/
plius pondere laborum grauatur.

Baſilicanus: dicitur cuſtos baſilicę.

Baſiliſcus genus ſerpentis: ꝙ in capite album habeat
inſtar diadematis: Uel ꝙ reliqua ſerpentiuꝫ genera
eius virus fugiant. Hunc Reguluꝫ vocant qui teſte
Pli. lib. viij. in ſolitudinibus aphricę habitat cū can/
dida in capite macula: velut quodā diademate ador
natus. Acutiſſimū habꝫ caput: rubeos oculos ⁊ colo
rem ad nigredinē vergentem.

Baſilia inſula in oceano ſeptrionali: imenſę magnitudi
nis quę diſtat a ſcytharum littore tridui nauigatione:
vt ait Plinius lib. iiij.

Baſterna vehiculuꝫ itineris: quę mollibus ſtramentis
cōpoſita a duobus animalibus deportatur.

Baſternę: populi vltra danubium.

Baſilidij: ſunt populi ſcythię europę: vt Pompe. re/
fert qui ab Hercule deſcenderunt.

Baſſaris is vel idis: bacchi ſacrificula: a baſſareo bac/
cho qui baſſareus dicꝰ eſt a veſtis genere quā indue
batur quę baſſaris dicebat᷑: vt inquit Porphirio quę
plane veſtis vſq̄ ad pedes fluebat. Statius. Si de/
cet aurata bacchū veſtigia palla Uerrere. Et a beſſa
reo lydie loco cognominata eſt. Hora. lib. car. Non
ego te candide baſſareu inuitum quatiā. Rurſus baſ
ſaris vacca mulſaria dicitur. Perſius. Et raptum vi
tulo caput ablatura ſuperbo baſſaris.

Bathauia: Germanię prouincia quę nunc Bauaria di/
citur ⁊ bathauiū oppidū a βαϑύ quod altum ſignifi
cat. Hinc bathauus a um. pe. indifferēte. Luc. lib. j.
Uangiones bathauiq̄ truces q̄s ęre recuruo: Stri/
dentes acuere tubę. Cor. Tacitus de ſitu Germanię
Omniū harum gentiū virtute precipui bathaui non
multū a ripa inſulam rheni colunt.

Batrachus pe. cor. rana ⁊ nomen propriū ſculptoris ⁊
quidā cyrenaicus portus.

Batrachoraymachia: ranarū ⁊ muriū pugna.

Batris genus vaſis lōgioris manubrij: quod alij Trul
lam appellant.

Batus vt ſcribit Hiero. genus menſurę eſt q̄ apud he/
breos dicit᷑ Bath decima pars chori eſt: ⁊ de ſpecie/
bus tm̄ liquidis dicitur vini olei ⁊ hmōi. Ser. de pō.
Continet amphorā vnam. Batis vero genus herbę
eſt aculeatę ſponte naſcentis: quę ⁊ marina eſt ⁊ hor/
tenſis. Et Batus nomen viri ꝓpriuꝫ eius q̄ Cyrenē
condidit: qd̄ lingua libyca regē ſignificat.

Battus per duplex tt. nomen eſt paſtoris.

Batuo is: virgis verbero. Plau. in Caſi. Qui q̄ſo po/
tius q̄ ſculponeas quibus batuatur tibi os ſenex ne
quiſſime. Sue. de Calig. Mirmilonē e Indo rudi/
bus ſecum batuentē ⁊ ſponte proſtratū confodit fer/
rea ſica. Cic. Peto: trāſtulit ad rem obſcenam cū in/
quit. Equidem iam etiā obſcena verba pro obſcenis
ſunt. Batuit enim impudēter: depreſſit multo impu/
dentius. At qui neutrum eſt obſcenum.

Batillus: quoddā ignis receptaculū ferreū quo pruna
colligitur ad ſimilitudinem pale A neotericis berna
cius dicitur quo prunas et cinerem e foco tollere ſo/
lemus vt alio trāſferamus. Apitius de petaſone. Et
Armillam inquit illius candenti batillo vris: ⁊ mel/
le contegis. Et de diuo Laurentio ſcribitur. Allati
ſunt batilli cum prunis. Hiero. lib. Numero⁊ gene
re neutro vſus eſt. Ignium receptacula fuſcinulas ⁊
tridentes vncinos ac batilla. Battillum etiaꝫ ruſtici
vocant ferreum inſtrumentum quo ad ſulcos: elices
foſſaſq̄ in agris faciendas vtuntur. Item Battillus
ſignificat fere bracteam ⁊ laminam. Unde nos vul/
go quoq̄ ferrū tali forma noīamus batillum.

Bathyllus cum th. aſpirato et y gręco fuit nomen ado
leſcentis. De quo Hora. in Epo. Non aliter ſamio
dicunt arſiſſe bathyllo anacreonta teium.

Bathynon interpretatur profundum.

Baubare: ficticium verbum a voce canum cum latrāt:
bau bau facientes. Lucil. lib. v. Et cum deſerti bau/
bant in ędibus omnes.

Bauli: villę nomen eſt quę inter promōtoriū Miſenuꝫ
baiarūq̄ lacum flexo mari alluitur. Seruius cauſam
nominis inde factam memorat: ꝙ olim Hercules iu
xta baias fecit caulam bobus: ⁊ eam ſępſit: Qui lo/
cus primo baulia dictus: mox dici cępit bauli

B ante D

Bdellium: arbor nigra magnitudine oleę: folio et robo
re ſimilis caprifici. Naſcitur i bactrianis: vt Pliniꝰ
libro. xij. ſcribit. Cuius etiam ſuccus bdellium dicit᷑.

B Ante E

Beati a bene habendo dicti ſunt. Qui ſint dicendi bea
ti. Sene. lib. vj. epiſt. declarat his verbis. Hoc nos
doce beatū non eū eſſe queꝫ vulgus appellat: ad quē
pecunia magna confluxit: ſed illum cui bonum omne
in animo eſt erectum et exciſum et mirabilia calcan/
tem: qui neminem videt cum quo ſe cōmutatum ve/
lit: qui hominem ea ſola parte exiſtimat qua homo
eſt: qui natura magiſtra vtitur: ad illius leges com/
ponitur: ſic viuit quomodo illa preſcripſit: cui bona
illa nulla vis excutit: qui mala in bonum conuertit:
certus iudicij: inconcuſſus: intrepidus: quem aliqua
vis mouet: nulla perturbat: quem fortuna cum in eū
quod habuit telum nocentiſſimū vi maxima intorſit
pungit non vulnerat. Cicero lib. v. tuſcu. Nos exiſti
mo beatos: qui ſint in bonis nullo adiuncto malo.
Apul. lib. de philoſophia. Illum omnibus beatum
videri cui et bona ſuppetunt: et quēadmodum carę/
re vitijs debeat callet. Fęlices dicuntur bonorū om/
nium compotes. Alię quoq̄ res beatę fęliceſq̄ dici
poſſunt: vox beata: id eſt plęna ac perfecta. Et vocis
fęlicitas apud Quintil. Interduꝫ ponitur beatus ꝓ
nobili Hora. lib. car. Neſcias an te generum beatę
phillidis flauę. Huins diminutiuum eſt Beatulus.
Perſius. Tandemq̄ beatulus alto cōpoſitus lecto.

Bebrycium ſiue bebryacum: vicus eſt inter Cremona
et Ueronam qui vulgo dicitur Labina. clarum dua
bus cladibus romanorū. Cornelij ⁊ tacij. In eo Ui/
tellius cum Othone conflixit. Cor. Tacitus. Eo die
quo bebriaci certabatur auem inuſitata facie apud
regium lepidi celebri luco conſediſſe in colle vt me/
morant: : nec deinde cetu hominum aut volantium
alitum territam pulſam ve donec Otho ſeipſe in/
terficeret.

Bebrycia regio: quę vt Saluſtius docet maior phry/
gia dicta eſt. A qua Bebrycius a um. ⁊ Bebryx icis
pe. indifferente Ual. Flaccus lib. ij. Bebrycis ⁊ ſcy/
thici procul inclemētia ſaxi. Luc. lib. vj. Pinguis be
brycio diſceſſit vomere ſulcus. Sil. lib. iij. Poſſeſſus
baccho ſeua bebricis in aula.

Beelçebub Idolū fuit Accaron: quod in regū volumi/
ne vocat᷑ Idolū muſcę. Beel ipſę eſt Bel ſiue Baal/
çebub muſca. Et interpretatur vir muſcarū.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Beelphegor interpretatur vir habens hiatū: vel deus hians: vł ſimulachrū ignominię. Idolū fuit Moab vocabulo Baal ſiue Beel: ſup montē phegor: quem latini Priapum ferunt.

Beelſephon: vir habens arcana: vł dn̄s aquilonis ſeu vetuſtus deus habens ſpeculam.

Beemoth: ex hebrea voce latine anĩal ſignificat. Ideo aūt diabolus beemoth. i. anĩal dicit: ꝙ de excelſis ad terrena decidit: et ꝓ merito ſuo vt aĩal brutū effectꝰ ſit. Ipſe eſt et Leuiathan.

Belbina pe. pro. Inſula eginę ꝓxima. Fuit ꝛ in ↄtinēti laconię agro belbina vt inquit Stra.

Belial apud nos dicitur abſq̧ iugo: vel abſq̧ domino.

Belge ciuitas Gallię a qua regio belgica dicta ē: quaſi belloꝝ gens: vbi vehicula quedam primum inuenta fuere quę Eſſeda dicuntur. Virg. Belgica vel molli melius feret eſſeda collo.

Belus: per ſimplex l. nomen ꝓprium regis aſſyriorum ꝛ pater Nini qui primus regnauit: et poſtea dictus ē Bel. Vn̄ Beelçebub. Nā coꝝ lingua ſol bel dicit: vn̄ ꝛ helios. Ergo addita digāma ꝛ facta deriuatiōe a ſole: regi nomē impoſitū eſt. Hoc etiā noīe dictus eſt fluuiꝰ ſyrię vbi primo cōpertū fuiſſe vitrū Plyn. ſcribit lib. vj. Joſephus lib. ij. belli iudaici. Stadijs ait duobꝰ a ptolemai belū amnem diſtare: iuxta quē ſepulchrū Mennonis ſit: et vitrea in rotunda valle arena quā venti ex circūdatis iugis conuehant inexhauſta ſeculis vi: ſed ante oīa mirabili natura mutandi alia quoq̧ in vitrū q̄ attigerit metalla.

Bellus a. um. ꝑ duplex ll. diminutiuū ē a bonus. Var. Ita cū eis bellū geras vt bella oīa domū auferas: id eſt bona oīa. Idē Bellior ꝓ melior poſuit. Venio nūc ad vltimū teſtamētū qđ đr phiſicon: in q̄ gręci belliores q̄ romani noſtri. Et qm̄ bonū qn̄q̧ pulchrū ſignificat: vt apud Terē. Forma bona fortaſſe. Bellū quoq̧ pro pulchro accipitur: vt bellus puer: bella puella: bellū corpus. Mar. Bella es nouimus et puella verū eſt. Hinc belli hoīes aliqn̄ boni ꝛ prudētes: aliqn̄ formoſi atq̧ elegantes dicunt. Et belliſſimus optimus vł pulcherrimꝰ. Terē. in Adel. Ego iam ꝓſpiciam mihi: atq̧ vnumquodq̧ quod erit belliſſimum carpam.

Bellulus la. lum. diminutiuū formatū a diminutiuo. i. pulcherrulus: a quo aduerbiū Bellule. Plau. Naz nurus bellule ſe habebat.

Bellatulus bellatula bellatulū vocabulū blandientis eiuſdē ſignificātię cū bellulus. Plaut. Cū imus ergo cubitum bella bellatula.

Bella e. oppidū Cāpanię. Virg. lib. vij. Menia bellę.

Bellum ꝓprie diſſenſio hoſtilis per quā arma mouent: et ſignificat totū tēpus quo ſunt in militia homines: prelium certamen ipſum. Pugna etiā citra arma fit nudis ꝟbis. Virgł. exemplū de bello ꝛ prelio ponit. Infantē fugiens media inter prelia belli. Et Liuius refert populū Rom. nullo bello: multis vero ꝑlijs victū eſſe. Aliqn̄ tn̄ bellū capit pro prelio. Salu. In eo bello trecēti milites deſyderati. Dictum bellū vt Priſci. ſentit ab eo qđ eſt bonū ꝑ antiphraſim diminutiuū ꝙ minime bonum ſit. Alij non per contrariū a bono deducunt: ꝙ boni gratia bella olim ſuſciperētur: nec ad inferendam ſed ad propulſandā iniuriam pacemq̧ parandam. Quapropter hoſtes etiam ab ęquando dicti ſunt. Alij a duello deriuāt abiecta d. ꝛ digamma in b. conuerſo. Feſtus a beluis: q2 beluarū pernitioſa ſit diſſenſio: bellicus a. um quod ad bellū pertinet: vt arma bellica.

Bellica e. dicebatur colūnella illa ante templū bellonę ſuper quā iaciebant haſtā cū bellum indicerent.

Bellicoſus: ferox. Sal. in Jug. Lybes qm̄ getuli minus bellicoſi erant.

Bellax adiectiuum idem quod bellicoſus.

Bello as. oppugno: bellū gero: cōfligo. Ply. Romana arma primū Claudio principe in Mauritania bellauere Ptolemeū regē a C. Cęſare interemptū. Eſt et bellor aris. deponens. Virgiliꝰ. Et pictis bellantur amaçones armis. Compoſita ſunt debello ꝛ rebello ꝑmū ſignificat expugno. Unde Debellatos hoſtes dicimus victos. Alterū repugno: vn̄ Rebelles.

Bellator non modo qui bellum gerit: ſed etiā per quē bellum geritur. Virg. lib. x. Et inter bellatoris equi caua tempora conijcit haſtam. Bellatrix quę bellum gerit ſeu bellicoſa eſt. Idē. Aurea ſubnectens exertę cingula mammę bellatrix.

Bellarius a. um. quod bello aptū eſt: vt arma ſagittę ꝛ huiuſmodi quaſi inſtrumenta bellica.

Bellaria vero dicunt res bellis apte: vtpote arma ſagittę ꝛ ſimilia: quaſi bellica inſtrumēta. Itē bellaria cibi ſecūdę menſę a bonitate vt Do. ait ad irritandā gulam: quę Tragemata aut pemmata gręci: ea veteres noſtri bellaria dixere: vt inquit Gel. quę mellita eſſe conſueuerunt. Macro. in ſ tur. Adhuc dicente Eurio ſecūdę mēſe illata bellaria nouo ſermoni principium dedere. Vina quoq̧ dulciora eſt inuenire in comedijs antiquioribꝰ hoc vocabulo appellata: dictaq̧ eſſe ea Liberi bellaria.

Belligero as. bellum gero. Plau. in cap. Belligerant etholi cū aulidis. Hinc Belliger. Unde Mars belliger dicit a bello gerendo.

Bellipotens cū accentu in antepenul. qui bello pollet.

Bellona penul. ꝓ. bellorum dea Martis ſoror q̄uis quidā palladem dicāt cui proprio ſanguine ſacerdotes ſacrificabant: ante cuius templum colūnula erat quę bellica dicebatur.

Belone per ſimplex l. piſcis eſt qui alio nomine dicitur acus ſiue acicula ab acu. Gręci em̄ βελονην παρα το βαλλω acum nominant. Plynius. Acus ſiue belone vnus piſcium dehiſcente propter multitudinem vtero parit: a partu coaleſcit vulnus quod et in cecis ſerpentibus tradunt.

Bellerophōtes: ſeu bellerophō tis. fuit Glauci regis Ephyre filius inclyto decore conſpicuus et virtutis maximę. Hic cum a Stenobea vxore preti de coitu interpellatus eſſet veritus hoſpitalis Jouis iram laſciuā fęminā repulit. Vn̄ exardēs repulſa mulier viro innocētē hoſpitē accuſauit: qui hoſpitij iure motꝰ illū domi nō interficere ſuſtinuit: ſed datis codicillis ad Jobatē ſocerū illū in Lyciā miſit. Lectis ergo codicillis Jobates in vltionē criminis ad Chimeram et Solymos domandos Bellerophontem miſit: vt ſub pretextu memorabilis pugnę interiret. Sz Chimera et Solymis deuictis laudē retulit maximam. Hic primo Hipponꝰ: poſt ab interfecto Corinthio Bellero Bellerophontes dictus ē: primę decli. ſicut Anchiſes. Hinc Bellerophonteꝰ a. um. Prop. Bellerophontei qua fluit humor equi. Pindarꝰ in oda Xenophōtł Corinthij ita ſcribit pulcherrime πριν γε[ι]οι χρυσ αμπυκ κουρα χαλινον παλλαδ ηνεγκε εξ ονειρου δαυτικα ηνυπαφωνασ ελευδεισ αιολιδα βασιλευ αγεφιλτρον το διππειον δεχου.

Bellouaci: populi gallię qui bello gloria belgas omnes ſuperarūt: quos Cęſar duce eorum interfecto in poteſtatem redegit.

Belon per ſimplex l. vrbs: et nomē fluuij in Hiſpania.

Bembina: Nemee vicus. vn̄ Nemeeus leo a poetis bembinatis ē dictus. Plau. in Mi. Bembinatidis belue inſtar: hoc eſt Nemeei leonis inſtar.

Bene: aduerbium a bonus: vt bene omnia fecit. Aliquando ponitur pro cōmode: vt bene habito. Interdum pro prudenter pulchre: probe: ornate: honeſte:

pꝛoſpere: ꝓ loco. Nonnunq̃ ꝓ valde: vt bene nummatus. i. pecunioſus. Cice. Habetis orationẽ bene longam. Nam bonus pꝛo magno ⁊ multo quãdoq̃ capit̃. Similiter male ꝓ valde. Cice. in bꝛu. Credebat ſcriptoꝛes illos male mulctatos.

Beneiudico/cẽſeo/opinoꝛ/exiſtimo: ad meipſũ referũt̃: rectũq̃ ꝯſiliũ oſtendũt ⁊ ecõtrario Male iudico.

Bene cogito vel male cogito referunt̃ ad alterũ: ſignificantq̃ beneficiũ aut pernitiem. Ply. Hoc tuo ſtudio bene de te cogitantẽ liberalioꝛem reddes. Cice. Carthaginẽ diu male cogitantẽ non pꝛius timere deſinã q̃ exciſam cognouero.

Bene vertere: eſt in vtilitatẽ vertere: ſicut Male vertere eſt in perniciem.

Bene volo tibi: amo te. Hinc Beniuolꝰ et beniuolẽtia que ẽ inclinatio animi cũ deſyderio benefaciendi.

Benedico: laudo bene loquoꝛ. Teren. in phoꝛ. Benedictis ſi certaſſet: audiſſet bene. Et conſtruitur cum datiuo: ſicut Maledico qñ ẽ vna dictio: hinc Benedicus penultima coꝛrepta: qui benedicit et laudat: a quo aduerbiũ Benedice. Plau. Cum illiciebas me ad te blande ac benedice.

Benefacio: nõ indignãtis ſed gratias agentis ẽ. Terẽ. in Eu. Benefacis merito te amo.

Beneficus: liberalis: qui beneficiũ ꝑſtat: et cõparatiuũ habet ⁊ ſuperlatiuũ aliqñ etiã ſuum vt beneficẽtioꝛ beneficentiſſimus ⁊ beneficiſſimꝰ: vt Mar. Cato de Ptolemeo rege optimo ⁊ beneficiſſimo. Hinc beneficentia: liberalitas.

Beneficiarius qui beneficiũ accepit. Vñ ⁊ a veteribus bñficiarij dicti ſũt illi quos impatoꝛ ſuo bñficio pꝛomouiſſet in militia. Ceſar. lib. j. Pet. vero nõ deſerit ſeſe armat familiã cum hac ꝑtoꝛia cohoꝛte certamen barbariſq̃ equitibꝰ paucis beneficiarijs ſuis.

Benignus a bonꝰ deducit̃ et ꝓpꝛie qui bonis ⁊ dignis largitur: ex bono ⁊ gignendo cõpoſita dictio. Unde benignam terrã dicimus fructus abũde reddentem. Ply. de egypto. Nulla eſt benignioꝛ tellus nullus ager feratioꝛ. Terẽ. in Hecy. Benigne pꝛebeat̃: hoc eñ eſt gratius nõ ſolũ pꝛebere/ſed etiã large. Dona. Benignitas eſt in quantitate rerum: aut in facilitatẽ pꝛeſtãtis. Nam plerũq̃ ingrata dona ſunt in quibꝰ benignitas non apparet.

Benna benne lingua gallica: genꝰ vehiculi. Vñ Combennones in eadẽ benna ſedentes.

Beneuentũ Campanię vꝛbs cuȝ eo colonia deduceret̃ boni omnis gratiã vocari ceptũ: nã antea maleuentũ vocabatur. Hęc vꝛbs a Diomede condita fertur: apud quã. xxx. milia ſamnitũ ceſa fuerũt. Sulpitio et Petilio conſulibus.

Beo as. conſoloꝛ: et beatum gloꝛioſumq̃ facio. Plau. in Tru. Hoc me beat ſaltem: quoniam perduellis vicit et domũ compos laudis reuenit. Hinc beatus beatioꝛ beatiſſimus.

Berecyntus: nomen mõtis eſt: ⁊ nomen oppidi in quo Cybele mater deum pꝛiſcoꝛũ ritu colebatur. Unde berecyntia dicta eſt.

Beronice vel berenice es. penul. pꝛodu. regina ęgypti ſoꝛoꝛ Ptolomei et Cleopatrę: a qua beronice vꝛbs in maioꝛi ſyrte credit̃ appellata. Fuit ⁊ alia beronice Herodis Agrippe iudeoꝛũ regis filia de qua Iuuena. Deinde adamas notiſſimus ⁊ beronices.

Beryllus cum y. grȩca lapis pallidus tranſparens: ex quo pocula fiebant. ge. maſ. et fęmi. Priſci. in perihegeſi. berylli gẽmas glauci nitidũq̃ adamãta. Gignitur in india ſimilis ſmaragdo: ſed cũ palloꝛe ſemꝑq̃ berylli ſexangula figura artificũ ingenijs poliũt̃ qm̃ hebeſcũt niſi coloꝛ repcuſſu anguloꝝ excitet̃ Oꝛpheus in libꝛo de gẽmis de beryllo nil meminit: ſed Euſta. multa in enarratiõe Dionyſij libici: qui ait μιγ

και χρυσοιο φερειν χαριεστε ρουαλλου/ γρησ βηρυλλου γλαυκη ν λιθον.

Beritus. cum y. penul. pꝛo. vꝛbs eſt Syrię antiochię.

Berſabę: vꝛbs in terra Iuda: quę etiã puteue iuramẽti vocata eſt: qꝛ cum ibi habitaret Abꝛaã cum Abimelech datis ſeptem ouibus in fędus mutuo iurauerũt Hęc terminus fuit terrę pꝛomiſſionis poſſeſſę: a populo iudęoꝛũ poſtq̃ reuerſus eſt ex ęgypto: ⁊ tendit̃ vſq̃ ad Dan ſpatio in longũ. clx. milium: ſicut ſcribit Hierony. ad Dardanum.

Bes is. vncię octo ab aſſe: ex eo ꝙ bis triens ſit: q̃uis dura cõpoſitio. Ser. Duos triẽtes beſſem vocabis. Antiqui Des dicebant dempto triente. i. octo.

Beſſi populi thracũ de quibꝰ Ouid. lib. iiij. triſ. Viuere q̃ miſerum eſt inter beſſoſq̃ getaſq̃.

Beſtia: belua. Vlp. Beſtias accipere debemus magis ex feritate: q̃ ex animalis genere quę ꝓpꝛie moꝛſu vl̃ vnguibus ſeuiunt: vt pardi leones tygrides a vaſtãdo. Hinc beſtialis ⁊ hoc beſtiale. Amb. Ipſum videtur beſtialis naturę poteſtati eſſe ſubiectũ.

Beſtiarij dicebãtur qui cũ beſtijs depugnare damnati erant. Hinc a Sen. lupus beſtiarioꝝ nuncupat̃ quo beſtiarij depugnabãt. Tertulia. Iupiter eſt Romę quẽ ludis ſuis ſanguine ꝓluunt beſtiarioꝛũ.

Beſſyga penultima coꝛrepta. Empoꝛium in India vbi et amnis Beſſygas. Unde beſſygite populi qui humana carne veſcuntur.

Beta: littera grȩca ꝓxima pꝛimę in b. a latinis trãſfert̃ aliqñ in u. vt bition vitia. Eſt etiam hoc noĩe herba: q̃ et bleta dicit̃ et betatius ⁊ betatium.

Beto is. vado quaſi bene ito. Var. Mulierẽ ꝙ parere ea nõ poterat foꝛas betere iuſſit.

Bethania: villa ſecũdo miliario ab Hieruſalem in latere montis oliueti.

Bethel: vꝛbs Samarię quã Iebuſei condiderunt: quę pꝛius vocabatur luça.

Bethleem: nomẽ ciuitat̃ Dauid: q̃ alio vocabulo dicit̃ Euphꝛata: nũc viculus eſſe dicit̃ qui ab Ioppe. xlvj. milibus diſtat. In hac ciuitate oꝛtus atq̃ ꝯſumatus eſt Dauid. Ibi etiã dñs noſter ex ſpirituſancto genitus natus eſt. Ibi Rachel occubuit: vbi ⁊ ſepulchꝛũ Ieſſe patris Dauid oſtenditur. Eſt autẽ hic locus in tribu Iuda. ſexto ab hieruſalẽ miliario poſitus ꝯtra meridiẽ in itinere q̃ pergit̃ hebꝛon. Qñ autẽ Iacob ibi pecoꝛa ſua pauit loco Bethleem nomẽ impoſuit quod domus panis interpꝛetat̃ ꝓpter eũ panem qui ibi de cęlo deſcendit. Hinc Bethleemite penul. pꝛo. dicti ſunt qui eius incolę ſunt.

Bethſamis pe. coꝛ. nomẽ vꝛbis Galilęę vbi dñs ꝑhibetur multa ſigna feciſſe: a qua bethſamitę populi.

Bethſaida: piſcina ĩ hieruſalẽ quę vocabat̃ pꝛobatica: Et a nobis dici poteſt domus pecudũ ſiue pecualis quia oſtias in ea quondam ſacerdotes lauabant. Eſt et nomẽ ciuitatis Galilęę: a qua Petrus et Philippus oꝛtum habuere.

Bethſura: et bethſurę tm̃ pluraliter penulti. pꝛo. Hier. li. ij. mach. Et bethſurę qđ erat Iudeoꝝ munitũ pꝛeſidium: caſtra admouebat. Idẽ in codez. Iterũ rerũ ſermonẽ habuit cũ his qui erant bethſuris. Et interpꝛetat̃ domus muri vel domus acerba.

Bethphage penul. pꝛo. ſyrum nomẽ quod interꝑtatur domus oꝛis: vel maxilla.

Bethys: fluuiꝰ Hiſpanię vlterioꝛis a quo bethyca Hiſpanię regio dicta eſt q̃ ab accolis Tudertana vocat̃. incolę Tudertani ⁊ Turduli dicunt̃ Ea nunc granata dicit̃ a grano qđ gręci coccũ vocãt: nã in bethyca fere tota copioſum coccum gignitur. Accipitur etiã pꝛo Hiſpania: ꝙ bethys eam diuidat. Hic fluuius occidit in occeano occidentali: dictus behtys παρα Το βαφυσαεισΗ quod eſt pꝛofundum: In quo

lanas pulchro colore tingi oſtendit Marci. cum ait: Bethys oliuifera crinē redimite corona: Aurea qui nitidis vellera tingis aquis: ſed tamē quotquot grecos viderim ſcribunt per ai diph. in prima: vt Stephanus biçantius noſter ⁊ Euſtachi⁹ in cōmentarijs Dionyſij ſed mihi viſus ſum ſequi aliā opinionem.

B Ante I

Bifores penul. cor. que habent duas ianuas.

Bifidus a. um. penul. cor. qđ in duas partes fiſſum eſt.

Betula penul. cor. genus arboris eximij candoris. Ex qua fieri ſolent circuli vaſis vinarijs idonei.

Betulus Hiſpanie fluuius eſt: cuius aqua ad ferri temperamenta fertur aptiſſima.

Bianor nomē viri qui ⁊ Ochnus dictus ē fili⁹ Mant⁹ fatidice et Thuſci flu. qui Mantuā a nomine matris dixit. Fuit ⁊ alius Troianus princeps.

Bias antis. nomē philoſophi priennenſis: qui fuit vn⁹ ex ſeptem grecie ſapientibus. Hic Laertio teſte vir fuit totus regius ⁊ ciuiū ſuoꝝ pꝛinceps: q̈s diu aduerſis periculis tutat⁹ ē. Sz tandē capta patria cū fugientib⁹ cunctis onuſtis ſarcinulis ꝓcioſarū rerū ſuarū ⁊ ipſe interrogaret cur ex bonis ſuis ſolus nihil ſecū ferret: reſpondit oīa bona mea mecū porto. Suidas βιαυΤοσ πριηνεωσ ΔικηουΤοσ εισ ΤωνεπΤα σοφων λεγεται γαρ εισ Τασ Δικασ ΔεινοΤα Τοσ γενομενα ειπειν επ αγαθω μενΤοι ΤηΤων λογων ισχυι εχρηΤο.

Bibo is. bibi itum. potum haurio. Et ea omia dicūtur bibere: que hauſtus habēt. Virg. xj. etiā his iunxit que non habent hauſtum. Haſta ſub exertam donec ꝑlata papillā Heſit: virgineūq3 alte bibit acta cruorem. Huius cōpoſita ſunt Adbibo: quod ſignificat iuxta ſeu etiā bibo. Teren. in Heau. Is pater mihi vbi adbibit plus paulo ſua qui narrat facinora. Cōbibo ſimul bibo. Plau. in Cur. Foribus dat aquā cōbibāt. Vñ et Cōbibones dicunt. Cic. Peto. In his cōtrouerſijs quas habeo cū tuis conbibonibus epicureis optima opera vti ei⁹ ſoleo. Ebibo extrabibo exhaurio. Plaut. in Am. Factū illud eſt vt ego illic vini hyrneā ebiberim meri. Prebibo anbibo. Nec venena iā metuā inquit. Hie. cū antidotū prebibero. Per tranſlationem ebibere ponitur pro cōſumere. Idē in eadem. Nō ego cū vino ſimul ebibi imperiū tuū. Imbibo inſumo: intus ꝯcipio. Cic. in Ver. An nunq̄ iſte bonam de ſe ſpem habuiſſet: niſi de nobis opinionem imbibiſſet. Aug. Ut poeta optimus maximus teneris ebibitus annis nō facile memoria aboleretur. Perbibo multum bibo. Lactan. lib. ij. Infecti ſunt enim ꝑſuaſione: ac penitus eorū mētes ſuccum ſtulticie ꝑbiberunt. Subbibo parū bibo. Sue. in Nero. Si paulū ſubbibiſſet aliquid ſe ſufferri tinniturū greco ſermone promiſit. Et hec omia habent penul. cor. Inuenit etiā paſſiuū huius verbi bibo in tertia perſona. Iuuena. Sed nulla aconita bibūtur.

Bibax et biboſus: qui ē bibendi auidus vel nimius potator. Laberius. Non mammoſa non annoſa nō biboſa non procax.

Bibulus a. um. penul. cor. qđ facile ſorbet. Virg. ad Meſſalem. Inuerſo bibulū reſtinguēs lumē oliuo: q2 lumen bibit oleū. i. ardendo ꝯſumit. Unde et Bibuloꝝ cognomē dictū ē: et bibula papyrus: q̄ ſorbet atramentum. Luc. Cōficitur bibula mēphitis carta papyrus. Hinc fit meribibulus de quo alibi.

Bibaculus nomen fuit poete: quem Hier. in chronicis Cremone natū ſcribit paulo minorē Cicerone.

Bibile: quod facile bibi poteſt.

Biblos: latine papyrus iuncus liber biblion libellus Hinc deducuntur

Bibliographus: librarius: bibliacus libroſus βιβλιον καὶ γραφω.

Bibliopola penulti. ꝓducta: qui libros vendit. Mar. Non habeo ſed habet bibliopola triphon. Componitur autem ex βιβλιον quod eſt liber: et πωλω vendo per ω in prima.

Bibliotheca penul. ꝓ. tam librorū per ſe magnus numerus q̄3 locus vbi libri ſunt appellat: vt libro. xxxij. digeſtoꝝ ſcribit Ulpia. Auſo. Emptis ꝙ libris tibi bibliotheca referta eſt. Nā biblos liber eſt: et theca repoſitoriū a latinis libraria dr. Gel. Forte in libraria ego ⁊. L. Paul⁹ poeta vir memoria nrā doctiſſimus conſederamus. Eſt et bibliotheca titulus ſiue inſcriptio: qua Diodorus hiſtoriā ſuam nominauit. A grecis inflectitur bibliothece es. Plynius. Apud grecos deſit nugari Diodorus ⁊ bibliotheces hiſtoriam ſuam inſcripſit. Bibliothece vt inquit Victru. ad orientē ſpectare debēt Uſus enim librorum matutinum expoſtulat lumen.

Bis aduerbiū ſignificat in qđ greci dicūt Διο: ⁊ multa habet cōpoſita vt que ſequuntur

Biceps: quod habet duo capita. Bicorpus qđ habet duo corpora.

Bidentes quidam intelligūt oues aut beſtias: que per etatē duos dentes altiores habent. Nam hyginius dicit: Que bidens oſtia oportet dētes habeat octo: ſed ex his duos ceteris altiores: ꝑ quos appareat ex minore etate in maiorem trāſcendiſſe. Alij oſtias bimas. i. duos annos habētes quod in cōmentarijs ad ius pontificū pertinentibus legatur bidētes primo dictas d. littera ex ſuperfluo interiecta ſicut in redeo ad hiatū duarū vocaliū precauentes. Ergo bidentes primo dicti ſunt quaſi biennes: ⁊ longo vſu loquēdi corrupta eſt vox ex biennib⁹ et bidētibus dicta. Et bidens inſtrumentū ruſticū. Iuuena. Viue bidentis amās ⁊ culti villicus horti.

Bidental locus vbi mōs erat apud priſcos cū aliquod edificiū e celo fulminabat: ſacerdos aduocabat qui in eo loco ouem immolatā cōburebat: ibiq3 ei⁹ reliquias ſepeliebat: ab oue bidente ibi imolata. Hora. An triſte bidental mouerit inceſtus Nonius Mar. Bidental dici vult: ꝙ bine pecudes mactentur.

Biduū ſpatiū duoꝝ dierū. A quo biduanus a. um. vt biduane inducie: biduo cōtinenti ſignificat duobus diebus ꝯtinentib⁹. Sue. in Cali. Per hunc pontem vltro citro commeauit biduo ꝯtinenti.

Biennium ſpatiū duorum annorum.

Bifariam trifariam: aduerbia ſunt: quib⁹ ſignificatur qđ binis vel tribus modis: vl quod in duas vel tres ꝑtes fari poteſt. Sic multifariā/ omnifariā/ plurifariam: ſignificant multorū generū: omis generis ſiue in multas in omes ⁊ in plures ꝑtes: ſiue qđ multis: omibus ⁊ plurib⁹ modis fari poteſt. Dicim⁹ etiam bifarie/ trifarie/ multifarie ⁊c. a bifarius a. um. Sue. Gladiatoria munera plurifaria ac multiplicia exhibuit. Apul. Omnifario ſermone depinxit.

Bigamus penul. corre. qui duas vxores duxit. A quo bigamia γαμοσ em nuptie dicuntur.

Bigemmis vitis que habet duas gēmas. Col. lib. vj. Pro materijs longioribus pollices quaternum aut quinū gemmarū relinquunt: ꝓ cuſtodib⁹ autē bigēmes reſeces efficiunt in ea.

Bige per ſyncopā dicte ſunt quaſi biiuge currus duobus equis vecti ꝙ duorum equorum iugo agantur: equi vero biiugi biiugeſ ve dicuntur. Sic quadrige a quattuor ꝙ a quattuor equorum iugo ⁊ equi quadriiugi. Augu. lib. xviij. de ci. dei. Iūctos duos equos bigas vocamus. Apud veteres tamen bigam et trigam et quadrigam inuenimus. Suetoni⁹ in Tibe. Vix vnius bige adiectione honorari paſſus eſt. Papin in The. Roriferū gelida tenuauerat aera biga.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Plyni. In ſummo mauſoleo ẽ quadriga marmorea quam fecit pythis. Bigas primū iunxerunt phrygij. Quadrigas erictonius.

Bigenera animalia ex diuerſo genere nata vt Leopardus ex leone ⁊ panthera.

Biheres dicit̃ qui duas hereditates ꝯſecutus eſt.

Bilanx cis. quod duas habet lances.

Bilibris duarum librarum.

Bilinguis q̃ duas habet linguas: hoc ẽ: qui modo vnū mō aliud loquit̃: vł qui aliud dicit ⁊ aliud retinet. Et qñqꝫ accipit̃ pro fallaci. Hoc vitiū ad mentẽ referendo et qui diffuſe varia loquitur.

Bimeſtris duos menſes habens: aut duos annos a luna cōputatos. Hor. lib. Car. Et porco bimeſtri Cū famulis operū ſolut᷑. Sic trimeſtris quadrimeſtris quinqꝫmeſtris. Ply. Caſtrari agnos niſi quinqꝫmeſtres prematurū exiſtimant.

Bimus trimus quadrimus quimus. Vñ bimatus trimatus quadrimatus quimatus ꝓ ſpacio duorū triū quattuor aut quinqꝫ annoꝝ. Ply. Vita feminis quindecim annis longiſſima: marib⁹ vtginti robur in quimatu. Sue. in Aug. Quadrimus patrẽ amiſit.

Bimulus penul. correpta. qui in bimatu eſt; hoc eſt qui duos annos ętatis habet.

Bina ꝙuis Seruius doceat de his tantū dici quę ſunt pluralis numeri: duo quę ſunt ſingular᷑: vt dicamus binas litteras: duas epiſtolas. Inuenit̃ tñ bina iūgi cum his quę ſingulariter declinant̃. Cicero. Mario Reliquę ſunt venationes binę per dies quinqꝫ magnificę. Idem. binos tabellarios inquit Ply. lib. xij. Ergo in vtraqꝫ gente bina laudaui genera terrenū et factitiū. Eſt aūt binus a. um. idem quod duo. Siſen. Ad binum miliū nūero ſaucijs vtrinqꝫ factis. Inde fit Combino as. penulti. ꝓducta.

Binomius dicit̃ qui geminum habet nomẽ: vt Iulius Ceſar. Numa Pompilius.

Biothanatos greca dictio ex βία violẽtia ⁊ θάνατος mors id ẽ violenter mortuus: vt eſt qui ferro vel alia vi interficitur ⁊ non ſua. i. naturali morte morit̃: quę naturaliter contingit. Et mors ipſa biothanata dicit̃ quę per vim infertur. De qua intellexit Virgilius cū dixit: Nam quia nec fato merita nec morte peribat: Sed miſera ante diẽ. Ambro. de diuo Prothaſio. Miſer vł tu viuere ſtude ⁊ noli biothanatos fieri ſicut et frater Geruaſius. Hinc biothanati viri ⁊ biothanatę feminę: qui violẽta morte pereunt ⁊ biothanata mors. ſcribit Lampri. predictū fuiſſe Heliogabalo ipſum biothanatū futurum: hoc eſt ꝙ violenta morte erat moriturus. Idem. Si luna inquit applicuerit ſe Saturno deficiẽs lumine faciet matres biothanatas interire. Seruius ait: Biothanataꝝ anias non recipi in originem ſuam.

Biocreſta: id eſt vitę vtilia.

Bipalium: inſtrumentū ad fodiendum. Var. Si locus humectus ſit ibi cacumina populorū ſerūda: ⁊ arundinetum. Id prius bipalio vorrito ibi oculos arundinis pedes ternos aliū ab alio ſeri aptā eſſe vtriqꝫ eandem fere culturam.

Bipara. penul. correpta quę bis peperit.

Bipatens penul. corre. quod ex vtraqꝫ parte aperitur.

Bipertior in duas partes diuido: a quo bipertitum et aduerbium bipertito.

Bipes qꝺ habet duos pedes. A quo bipedalis: et Bipedanus a. um. Columel. Frumentis autem ſat erit ſi ęque bona ſuberit bipedana hum⁹. Bipedaneus. a. um. Columel. lib. v. Cenſuiſſem fieri ſcrobes adiecto dodrante ſuꝑ altitudinẽ bipedaneam.

Bipennis a penna deriuatur. Ideo femi. Virg᷑. vero loco adiectiui vſus ẽ lib. xj. Ferro ſonat alta bipenni. Fraxinus: proprie ſignificat quod eſt duarū pẽnarū. Ply. lib. xj. Nullis eoꝝ pennę reuiuiſcūt auulſę nullū cui aculeus i aluo bipenne ẽ: q̃buſdā pẽnarū tutelę cruſta ſuꝑuenit vt ſcarabeis q̃rū tenuior fragiliorqꝫ penna: his negatus aculeus. Per tranſlationẽ ſignificat quicquid vtrāqꝫ partẽ acutam habet. Vñ ⁊ pro ſecuri ſępenumero ponitur.

Biremes: naues q̃ habent duoꝝ remorū ordines: quas ꝯſtat Erithreos ꝓmos feciſſe. Triremes Amocles corinthius. Quadriremes carthaginẽſes Onerariam hippius tyrius inuenit.

Birotū genus vehiculi duas rotas habentis.

Biſſextus: quaſi bis ſextus: q̃r duobus diebus cōtinuo biſexto dicim⁹ calẽdas martias: duos videlicet dies pro vno computantes. Unde qui eſt natus biſſexto Calendas nihil refert vt inquit Celſus vtrum priore an poſteriore die natus ſit: cum illud biduum ꝓ vno tantum die habeatur. Eſt autem biſſextus per quattuor annos vnus dies adiectus. Creſcit enim per ſingulos annos quarta pars aſſis. At vbi quarto anno aſſem compleuerit biſſextum vnum facit. Nā Caius Ceſar ne quadrans deeſſet: ſtatuit vt quarto quoqꝫ anno ſacerdotes diem vnum intercalarent: idqꝫ biſſextum vocauerunt.

Biſulcus qui vngulas nō ſolidas habet ſed ſciſſas. Itẽ quicquid in duas acies ſciſſum eſt biſulcum dicitur. Plynius libro. x. Solidipes et biſulci ſues omni cibatu et radicibus aluntur: et biſulcus porcus cum in ceruice ſetas diuidit.

Biuium qꝺ duas vias habet: ſicut triuiū quadriuium.

Biuittas pe. pro. Vidua ꝙ duas vittas habuit: alterā cōiugalẽ/celibẽ alterā. Var. Ad Biuittatem venio.

Bilbilis oppidū Hiſpanię: a quo Martia. poeta originẽ duxit ſic dictū a bilbili ꝓpinquo fluuio.

Biblo is. factum eſt a ſimilitudine ſoni; qui fit in vaſe. Neuius. Biblit amphora.

Bilia vxor Duilli Romani qui primus Romę nauali certamine triūphauit: tantę pudicitię fuit vt illo quoqꝫ ſeculo pro exemplo fuerit quo impudicitia monſtrum erat non vitium.

Bilis atra melancholia dicitur. Et eſt humor qui i folliculo fellis eſt: et pro ſui conditione hominem tranſmutat. Et hęc inſaniam facit. Plau. in Am. Delirat vxor atra bili percita eſt. Hęc ſanatur albo veratro quod dicitur Helleborus. Eſt etiam bilis citrina vitellina rubens ⁊ praſina. Eſt et bilis quam gręci choleram dicūt. Neuius Bilem mihi nuper excitauit. Quoniā autẽ anim⁹ quādoqꝫ corporis inclinationẽ ſequitur ad mores iracundiamqꝫ et indignationem transfertur. Ply. lib. xj. Hinc ⁊ in mores crimẽ bilis nomine adeo magnū eſt in hac parte virus cū ſe fundit in animū et hominem.

Bilioſus qui bile laborat. Cor. Aut liuidū aut bilioſū. Idẽ. Sputū etiā bilioſum aut purulentū.

Bilutes veteres dixerūt beſtijs ſimiles quaſi belutos.

Biſalte populi ſcythici de quib⁹ Virg᷑. lib. iij. Georg. Biſalte quo more ſolent acerqꝫ gelonus: Cum fugit in rhodopen aut in deſerta getarum.

Bion boryſtenites philoſoph⁹ fuit ⁊ ſophiſta callidus: qui philoſophiā vario oratiōis flore veſtiuit. Fuere ⁊ alij biones nouẽ vt teſtat̃ Laerti⁹ Fert̃ hic dixiſſe ad eum qui fundos ſuos ingluuie vorauerat: Terra amphiaraū abſorbuit: ſed terram tu.

Biſon tis. animal deforme prolixitate iubarum ⁊ reliquo corpore ſed ferū cerui figura media fronte inter aures vnum cornu habens. Marti. Illi ceſſit atrox bubalus atqꝫ biſon.

Biſtonis penul. cor. ciuitas ⁊ ſtagnū in thracia abderę vrbi ꝓpinquū: a quo thracia biſtonia dictę eſt. Vñ biſtonius a. um. ⁊ biſtonic⁹ a. um. qꝺ thracẽ ſignificat ſicut ab Ionia Ioni⁹ ⁊ Ionicus. Oui. Feſſaqꝫ biſto-

nia membra lauabis aqua. Similiter Biſton. Unde
thraces teſte Solino biſtones dicunt. Idē. Tuta tñ
bello biſtonis ora fuit. Sunt qui velint ⁊ ſtagnum et
ꝓuinciā a biſtone rege nomen accepiſſe.

Bithyas cū y. greca gentē in thracia eſſe cōmemorant
quorum auctor bithys fuit Martis et Sete ſororis
Rheſi filius. Bitias vero ſine h. et i. latino fuit vnꝰ
ex carthagineſiū principibus.

Bitia Pharaonis filia: quę Moſen adoptauit.

Bithynia regio minoris Aſię: aduerſa thracię ⁊ proxi/
ma troadi: quę vt Solinus ſcribit ⁊ Ser. Primum
bebrycia: poſtea mygdonia: deinde a bithyno bithy
nia dicta fuit. Hęc etiā auctore Euſebio pontus eſt
dicta. In bithynia libyſſa eſt vbi Annibal ſepultus
eſt. Sunt qui ſcribant Thynos populos tranſiſſe ex
Europa a quibus bithyni dicunt ⁊ bithynia. Clau.
Thini thraces arant: quę nūc bithynia fertur. Hinc
Bithynus a. um. pe. pro. et bithynicus a. um. Iuue.
Mēꝫ et capadoces faciāt: equiteſqꝫ bithyni. Mar.
Iam te rem factam bithynice credis habere. Ex bi/
thynia fuerūt viri in diſciplinis memorabiles: ꝁeno/
crates philoſophus ⁊ Dionyſius dialecticus: ⁊ hi/
parchus et theodoſius et filij eius mathematici: et
Cleophanes orator ex Mirlea et Aſclepiades me/
dicus pruſienſis ⁊ Dion.

Bithynium ciuitas in bithynia a quo bithyniate et bi/
thynienſes populi dicti ſunt.

Bitumen penul. pro. genus cretę quod ſi quādo accen/
dit extingui nō poteſt ⁊ de natura ſulphuris eſt. Di/
citur fieri ex fulmine. Unde iuxta babyloniam quia
frequētia cadunt fulmina: hac re lacus abūdat adeo
vt inde fabricaſſe muros ſemyramis dicat. Hoc et
Aſphaltus dicitur.

Bitumino as. bitumine linio. Amb. lib. Hexa. Fac tibi
arcam ex lignis quadratis nidos facies in arca et bi/
tuminabis eā intus ⁊ foris bitumine.

B Ante L

Blatta: vermis qui aluearia ledit: a βλαπτω noceo.
Colu. lib. x. appellat lucifugas blattas. Mar. tamē
poſuit pro verme libros ⁊ veſtes rodente vt in hen/
decaſyllabo. Conſtrictas niſi das mihi libellos ad/
mittam tineas: truceſqꝫ blattas. Hora. in Ser. Un
octaginta annos natus cui ſtragula veſt. Blattarū
ac tinearum epule putreſcat in arca. Blatta etiā po/
nitur pro purpura. Sidonius in panegyrico Pon/
tus caſtorea blattam tyrus ęra corinthus. Blattam
recentiores ſcriptores vermiculū bombycem intelle
xerunt cuius textu veſtes ſericę cōficerentur. Unde
blattea veſtis ⁊ blatteū paludamētū apud Lampri/
diū Capitolinūqꝫ pro ſerica ⁊ precioſa: vel vt Paul.
Egi. pro purpura: qm̄ indicū conchiliū vulgo blatta
dicitur. Sic Caſſiodo. in epiſtolis pro purpureo ce/
pit. Chameleon inquiens modo praſina modo cya/
nea modo blattea varietate ſe cōmutat. Eutropius
ſcribit: Neronē ſolitū piſcari rete blatteis funibus
annexo. Cū ab Oroſio dicat purpureis: a q̊ colore
blatta frumentū qđ rubicūdū ſit ſementi accōmoda
tius in purpuram declinās.

Blatteus a. um. accipit pro purpureo. Caſſio. in epiſt.
de Chameleonte. Colores ſuos multifaria qualitate
cōmutat: modo veneta: modo blattea: mō praſina:
mō cyanea. Eutropius. Nero inuſitata luxuria fuit
vt qui exēplo Caligulę frigidis ⁊ calidis lauaret vn/
guentis hamis aureis argenteiſqꝫ piſcaret: quę blat
teis funibꝰ extrahebant. Quos Sueto. et Oroſius
interpretātur purpureos. Ille piſcatus inqt eſt rete
aurato purpura coccoqꝫ funibꝰ nexis. Oroſiꝰ Luxu/
rię inquit tam effrenatę fuit Nero vt retibus aureis
piſcaret: quę purpureis funibꝰ extrahebant.

Blax: ſtolidus: mollis: delicatus: laſciuꝰ: qui neſcit res
diſcernere: et qui ſe inaniter iactat.

Blapſigonia pe. cor. q̄ſi detrimentū απο του βλα/
πτω noceo ⁊ γονοσ fetus cū apes morbo ignauia
aut in fecunditate naturali fetū nō peragūt.

Blatio is. et blatero as. veteres dicebant pro incōdite
⁊ inaniter loqui: vt ſūt qui extra propoſitū loquunt:
vel verba immoderata emittunt. Gel. lib. j. Fauno/
rinū ego audiui dicere verſus iſtos Euripidis nō de
his tantū factos accipi debere qui impia atqꝫ illicitā
dicerent: ſed vel maxime de hominibus quoqꝫ poſſe
dici ſtulta ⁊ immodica blatterantibus: quorū lingua
tam prodiga infreniſqꝫ ſit: vt fluat ſemꝑ ⁊ ęſtuet col/
luuiōe verborum teterrima. Et paulopoſt. Neqꝫ mi/
nus inſigniter veteres quoqꝫ noſtri hoc genꝰ homi/
nes in verba proiectos locutuleios ⁊ blaterones et
linguaces dixerunt. Plau. in Am. Qui malū intelli/
gere quiſqꝫ potis eſt: ita nugas blatis. Idem. Ubi tu
es: que blaterauiſti iam vicinis omibus me meę filię
daturū dotem. Sunt autē factitia verba a Camelo/
rum voce tracta: qui cū voce edunt blaterare dicunt
Quidā tñ a gręco deducūt apud quos βλαξ dr̄ qui
ſe inaniter iactat ⁊ blatia iactatio. Quapropter c. lit
terā addētes blacteronē ⁊ blacterare exiſtimāt ſcri/
bendū. Oui. de Philo. ꝓdux. Blatterat hinc aries
⁊ pia balat ouis. Hora. in Ser. ſine c. ⁊ prima corre
pta. Audit cū magno blateras clamore furiſqꝫ.

Bleſus qui in ſermone tardus eſt a blatero. Uel qui in
ꝓnūciatione aliquā excludit litterā. Sunt eñ multi
qui non poſſunt proferre quaſdā litteras. Quidā ꝓ
paralitico accipiūt. Unde Iuue. pro titubante poſu
it: et bleſis atqꝫ mero titubantibꝰ.

Blandiri eſt blanditias dicere/adulari/aſſentari: et ꝑti/
net ad omes ſenſus: et nōnunqꝫ ad animū. Quintil.
Blandiar pauliſꝑ calamitatibꝰ meis. Huiꝰ cōpoſitū
eſt Blandior. Colu. lib. ix. Sed ne hęc tñ aliena eſt
agricolę captantis vndiqꝫ voluptates acquirere qui
bus ſolitudines ruris eblandiant.

Blanditia ę. et blanditię arum. adulatio popularitas.
Plaut. in bac. Uiſcus merus veſtra eſt blanditia.

Blandicus pe corre. qui blandit: a quo blandiculus: et
blandicellus dimi. Un̄ blandicella ꝟba legimus.

Blandidicus: qui blande loquitur. Plau. Nunc mihi
blandidicus es: heri in tergo meo tris facile corios
cōtriuiſti bubulos.

Blaſphemo as. pen. pro. grecū eſt: et ſignificat execror:
maledico: et verbis calūniā infero ac dignitati hono
riqꝫ alterius derogo. Blaſphemia maledicentia et
grecū eſt βλασφημοσ.

Blenij populi aphricani ſine capitibus: habētes in pe/
ctore vultū vt lib. j. auctor eſt Pomponius.

Blitꝰ duplicato TT. ſcribit. Suidas. βλιττοσ ειδοσ
βοταρησ. Herba ſatiua beta iners: ac ſine ſapore.
Unde blitteus a. um. qđ eſt inutile ac nullius precij.
Plau. Blittea meretrix a gręco dicit qđ eſt blax ſtu/
pidus. Dicit et blittus ꝓ herba. Palla. lib. iiij. Blit
tus ſerit ſolo qualecūqꝫ ſed culto.

B Ante O

Boa: et boua vtroqꝫ modo dicit ſerpentis genus: vel
ꝙ primo bubuli lactis ſucco alat: vel ꝙ inſtar bouis
turgeat: ſeu a voce bouis. Uaſtat aūt omes regiōes
in quibus habitat. In cuiꝰ vtero tp̄e Claudij impe/
ratoris integer infans inuētus eſt cū eſſet occiſa. Eſt
etiā boua morbi genus cū corpora papularū multi/
tudine rubent ad ſimilitudinē eorū qui boa ſerpente
icti turgeſcūt. Uel a fimo bubulo cuius litu maxime
tollit. Pli. Ebuli folia cōtrita et e veteri vino impo/
ſita boam ſanant. i. rubentes papulas.

Boalia quę ⁊ bupetię dicunt ludi boū gratia inſtituti.

Boo as. mugio/clamo: a βοάω. Uel a boū mugitibꝰ. Plaut. in Am. Tela frangunt: boat cęlum fremitu virum. Hinc reboo as.

Boariū forū Romę dicebat̃ ꝙ ibi boues venderent̃.

Boebeis idis. ſiue bebis lacus in theſſalia. Lu. lib. vij. Ire ꝑ oſſeam rapidus boebeida. Ual. Flac. Perderet ⁊ pingui miſeros in bebide crines.

Boemia regio myſię europę vltra danubiū ſita. Cuiꝰ metropolis ē praga inſignis ciuitas. Dicta boemia a boemo principe: opulentiſſima eſt arboribꝰ fecunda: fluminibꝰ irrigua. Hanc nonnulli germanię partem eſſe dixerunt.

Boeotia nō boetia vt Hermolaus vna cū Politiano ſentit: qui ſe vidiſſe Antonini itineris vetuſtū codicē aſſerit in quo ita ſcriptū erat Boeotię aulis in q̄ gręci aduerſus troianos conſpirauerunt ſed et ratio exigit gręca apud quos βοιωτία nec aliter. Eſt autem regio Europę a boue quē Cadmus Agenoris filius thebarum conditor immolauit anteq̄ꝫ vrbē cōderet. Oui. Hęnia fac cōdas boeotiaq̄ꝫ illa vocato. Dio. tamē eā dicit appellatā a boeto quē Neptunꝰ genuit ex Arne filia Aeoli. In ea Thebe ciuitas quā Amphion muris ornauit ⁊ mons citheron.

Boetus vt inquit Stra. Hiſpanię fluuiꝰ ex eiſdē naſcēs locis ex quibꝰ Anas et Tagus.

Bogud oppidum in aphrica et regis nomen in genere maſculino.

Bodellium genus gummi odoratū: quod arbor in bactriana regione producit.

Boie genus vinculorū tam ligneorū q̄ꝫ ferreorū ſeu torquis damnatorū qđ quaſi iugū in boue ſit.

Bolis idis. dici poteſt iaculum ουρανοβαλλω ad cuius ſimilitudinē faces quędā ignee bolides vocantur. Pli. lib. ij. Duo genera earū lampades vocant: plane faces alterū bolidas quale Mutinenſibꝰ malum viſum eſt: diſtant ꝙ faces veſtigia longa faciunt priore ardente parte: bolis ꝟo perpetua ardens longiorem trahit limitem.

Bolus cuiuſq̄ꝫ rei fruſtum. Unde bolum terrę glebam dicimus: bolū argenti maſſam argenteā. Bolos ꝟo a gręcis iactus eſſe dicitur.

Boij ppl'i fuert̃ gallię ciſalpinę inter padū ⁊ trebiā ſiti.

Boletus genus fungi.

Bombus: ſonus tubarū raucus nec valde acutus: tractus ab ipſo ſonitu ſicut mugitus boum. Perſius. Torua mimalloneis implerūt cornua bombis. Sic bombeo apud gręcos ſignificat ſono. Et bombus ſonus quem faciunt apes.

Bombitatio: ſonus apum.

Bombyx per y. vermis qui primo eruca eſt: et apud Indiam ęthiopiā ⁊ ſeres in aranearum morem tenuiſſima fila ducit ad veſtē faciendā. Primū bombylꝰ deinde Necydalus: demū bombyx appellatus. De hoc Ariſtote. et Plini. fere idem tradunt in ſex menſibus bombices telas araneorum modo detexūt ad veſtem luxumq̄ꝫ fęminarū quę bombycina appellantur: primo eas in filum retorquere rurſuſq̄ꝫ texere inuenit mulier Pamphile Platis filia. Amb. de bombyce libro Hexa. Bombyx vermis indicus ex cuius textura bombycinū conficitur. Fertur hic corniger vermis conuerti. Uide ſupra Bambilius. Rurſus bombyx frutex bombacij eſt.

Bombycinus ⁊ bombycinum penul. cor. pro veſte ex ſerico confecta: ſeu pro pāniculo rubedine infecto et mulierū genas tingente. Iuue. Delicias ⁊ pāniculꝰ bombycinus vrit. Mar. Fęmineū lucet ſic per bombycina: qui etiā bombyx dicit̃. Proper. Nec ſi qua arabio lucet bombyce puella.

Bomolochus penulti. cor. dictus eſt apud gręcos qui facilis atq̄ꝫ idem humilis omnia lucri gratia perfert iocando cauillandoq̄ꝫ. Et apud nos ſcurra appellatur: qui vt ſumptuoſioribꝰ cęnis interſit nullo ſe ſcurrilitatis genere ꝯtinet. Sed proprie puer: qui alteri inſidiatur vt furet̃ candelas βωμοσ και λοχαω ενθεν βωμολοχοσ.

Bonaſus fera ē: quę vt ſcribit Ariſto. in mōte meſapo qui peonię ac medię limes eſt: inuenit̃ et a peonibus monapon vocat̃. At Solinus circa lydiā phrygiāq̄ꝫ haberi hoc animal tradit.

Bonum dicit̃ quod opponit̃ malo. Et bonū eſt quicq̄d eſt. Uñ vidit deus cūcta q̄ fecerat ⁊ erāt valde bona Quāobrē apud logicos bonū cū ente cōuerti dicit̃. Quod em̄ ē id quoq̄ꝫ bonū eſſe neceſſe ē. Bonū etiā dicit̃ qđ honeſta pariter ⁊ vtilia cōplectit̃: vt bonum animi: bonū corpor̄: bonū fortunę. Uñ bona dicunt̃ rerū ſubiecta ꝙ ſint vtilia. Paul. iurecon. Bona vocari affirmat q̄ deducto ęre alieno ſuperſunt. De his Ulp. ſic ſcribit: Bonorum poſſeſſionē ita recte diffiniemus. Ius perſequendi retinēdiq̄ꝫ patrimonij ſiue rei quę cuiuſq̄ꝫ cum moritur fuit: bona autē vt plerūq̄ꝫ ſolemus dicere ita accipienda ſunt vniuerſitat̃ cuiuſq̄ꝫ ſucceſſionē: qua ſuccedit̃ in ius mortui ſuſcipiturq̄ꝫ eius rei cōmodū ⁊ incōmodū. Nam ſiue ſoluēdo ſunt bona ſiue nō: ſiue damnū hñt ſiue lucrū: ſiue in corporibus ſunt: ſiue in actionibus: in hoc loco proprie bona appellabūtur. Et bonū dicit̃ quod exequitur officiū ſuum. Hinc ſi virum bonum dicimus intelligimus probum. Si bonū militem fortem. Si bonū imperatorem prudentem. Si bonū grammaticum litteratū. Si bonū oratorem facundū. Si bonū iudicē iuſtū. Sic econtrario malū generale nomen ⁊ turpia ſimul ac detrimētoſa cōplectēs. Uñ malū virum dicimus flagitioſum: malū militē imbellē: et ſic de reliquis. Aliquando bonū de ſumit̃ pro bonitate. Nā cū dicimꝰ de ęquo ⁊ bono nō de ſummo iure ſed de bona ęquitate loquimur. Aliquādo pro magno. Salu. Bona pars militum inde diſceſſerat. Aliquādo pro non vili: q̄ꝛ vt dona. ait Boni non ſunt viles. Unde ⁊ ſuperlatiuus gradus optimates facit. Nā bonus melior optimus. Terentius in Phor. Illam ciuem eſſe atticam bonā bonis prognatam. Aliquādo pro vtili: vt bonum eſt pecunię parcere. Itē pro ocio ⁊ quiete: ſicut malū pro labore. Sene. Delicatus homo et bono ſemper aſſuetus. Item pro miti et fauente. Sta. Tu corda parumper huc aduerte libens: atq̄ꝫ has bonus accipe voces. Itē ꝓ pulchro. Ter. Et forma fortaſſe bona. Aug. lib. xv. de ciuitate dei. Cōſuetudo ſcripturę eſt etiā ſpecioſos corꝑe bonos vocare. Uñ in gene. Uidentes angeli dei filias hominū q̄ꝛ bone ſunt: ſumpſerunt ſibi vxores. Itē ꝓ apto ⁊ idoneo. Uirg. Et bona bello cornus. Itē ꝓ docto. Hora. Quādoq̄ꝫ bonus dormitat Homerꝰ. Pręterea bonus dicit̃ humanꝰ beniuolus tranquillus: liberalis ſimplex apertus comis facilis ſuauis tractabilis indulgens ⁊ huiuſmodi.

Bona dea quā veteres faunā ſiue fatuā ſiue ſentā dixere. Hanc Uarro ſcripſit tante pudicitię fuiſſe vt nemo illā dū vixit preter virū mas viderit: nec nomen eius audierit ꝓpter qđ illi in operto mulieres ſacrificabant ⁊ bonā deā appellabant.

Boni conſulat hoc eſt bene ſtatuat in bonā partem (vt aiunt) accipiat.

Bona caduca: facultas: que heredē non habet: vel quę non habet firmitatem. Et bona caduca dicuntur res damnatorum.

Bona venia dicimꝰ: qđ eſt ſine ira: ſine diſcordia. Ter. in Phor. Adoleſcēs primū abs te bona venia peto.

Bone fidei poſſeſſor eſſe videtur qui rem poſſidet non ſuā quā tñ ſuā eſſe putat: et eū qui vēdidit ius vēdendi habuiſſe puta ꝓcuratorē aut turtorē fuiſſe. Cōtra

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

vero male fidei poſſeſſorem eſſe dicimꝰ: qui nec rem ſuam poſſidet ⁊ eam ſcit ſuam non eſſe.

Bonitas capitur ꝓ virtute ſiue honeſtate atqꝫ iuſticia. Cicero.lib.offi. Cum enim fidem aliqui bonitatemqꝫ laudant. Huic cõtraria eſt a malo malicia. Sene. In hoc ſumma bonitas in illo extrema malitia. Frequẽtius tñ bonitas pro benignitate ⁊ quadã ingenij ſimplicitate ponit̃. Ply. Bonitas ac ſimplicitas vxoris Malitia ecõtrario ꝓ verſutia. Vñ malitioſum callidũ ac verſutũ dicimꝰ. Cice. Virtutis cõtraria eſt vicioſitas: ſic eñ malo ꝙ̃ malitiã appellare quã greci κακιαν appellant. Nam malitia certi cuiuſdã vitij nomẽ eſt: vitioſitas omniũ. Eſt ⁊ alia bonitas non ex induſtria ſed ex natura ꝓueniẽs. Cice. Que ⁊ bonitate nature multi aſſequunt̃ .i. excellẽtia ⁊ dote nature. Huic ſimiliter cõtraria malitia eſt Plyn. Quod mõ celi: modo terre malitia facit.

Bootes otis. vel bootes ote. vł bootus oti. a boue deductum nomen: latine bubulcus celeſte ſydus quod arctophylax vocatur: et more bubulci plauſtrũ ſequi videtur. Ouidiꝰ. Arctophylax formã terga ſequentis habet. Iuuenalis. Frigida circunagunt pigri ſarraca boote. Habet quattuor ſtellas in dextra manu: que non occidunt.

Boo boas ⁊ boo bois. vtroqꝫ modo dicitur a boum mugitu dici vidẽtur. Var. Exeunt citi ſtrepũt bount. Hinc reboo as.

Boreas ventus aquilo: qui ab hyperboreis montibus flat. Unde ⁊ frigidus. De hoc in dictione aquilo. Dictus boreas ἀπο του βοαν και ρεω. quoniam vt violenti flatus eſt ita etiã ſonori.

Boryſthenes penultima corre. fluuius ſcythie ſm̃ Iſtrum omnium maximꝰ cuius aque ad potandũ ſunt ſuauiſſime et magnos piſces alunt nulla habentes oſſa. Inde populi ſcythici boriſthenide dicũt̃. Propertiꝰ. Gloria ad hibernos lata boriſthenidas Stephanus. Eſt etiam boriſthenes oppidũ. Martianꝰ. Nec procul fluuius lacus oppidum ſub vno cuncta nomine. Boriſthenes quoqꝫ Inſula eiuſdẽ nominis eſſe fertur in ponto.

Bos generis cõmunis datiuum ⁊ ablatiuum plurales bobus per ſyncopam facit: ⁊ more veterum bubus. Col. lib. ij. Nihil dubiũ quin equis melius ꝙ̃ bubus res cõficiatur. Hinc fiunt adiectiua bouinus a. um. Cuius diminutiuũ eſt bouillus. Bucerus ra. rum. et Boarius a. um. Vñ forum boariũ vbi vendebantur boues. Deducit̃qꝫ bos a greco qđ eſt βους hoc aũt ἀπο του βοσκω quod ẽ paſco/ꝙ homines paſcat laboribꝰ ſuis. Inde latine iuuencos dixere ꝙ nõ paſcerent ſed homines iuuarent.

Bouilia dicuntur loca in quibus boues morãtur: ſicut ouilia in quibus oues. Colu. lib. ij. Domitis armentis duplicia bouilia ſint: hiberna atqꝫ eſtiua. Eadem etiã bubilia dicuntur.

Bouille arũ. oppidulũ fuit in latio haud ꝓcul ab vrbe Roma via que ariciã ducebat: vt inquit Aſco. Nam ad bouillas interfectus eſt Clodius aritia rediens. Dictũ bouille quaſi bouis hille: ꝙ eo vulnerata bos ſua trahens inteſtina deuenerit.

Bouillus a. um. idẽeſt quod bouinus: licet ſit diminu. Ply. Bouille carnis iure facile curatur.

Bouinor aris. penul. cor. cõuitior: et quaſi in aliquem mugio. Vñ bouinatores dicti ſunt: quos nũc deriſores dicimus: et bouinatio cõuiciũ. Lucil. Hic ſtrigoſus bouinatorqꝫ ore improbus duro.

Boſtar locus vbi boues ſtare conſueuerunt.

Boſporus penulti. cor. a bouis meabili tranſitu dictus eſt ꝓpter anguſtias freti vt Ply. Solinuſqꝫ docent quaſi bouis tranſitus. Duo ſunt autẽ boſpori: alter iuxta byzantium qui thracius dicitur oſtiũ ponti per quod in propontidẽ influit pontus. Hũc boſporum Vale. Flaccus ſcribit dictũ a traiectu Iouis in vaccam deformati. Sic eñ lib. iiij. agrauãticon. Alter in introitu meotidos paludis ⁊ per quem palus meotica in pontum defluit. De quo Ouiđ. Boſporus et tanais ſupat ſcythieqꝫ paludes. Hic etiã Cimmeriꝰ boſporus đr a cimmerijs populis qui eius partẽ frigidiſſimã incoluut. Vñ qui terras frigoribꝰ occupatas habitãt cimmerij appellantur: de hoc tractatur in dictiõe ꝓpontis. Inter boſporũ thracium ⁊ cimerium vt Martianus ſcribit: iter patet milia quingenta Boſporus tracius teſte Pomponio: ſtadijs quiqꝫ Europã ab aſia diſterminat. In boſporo cimerio erat Boſporus ciuitas boſporopolis dicta. βους και πορευομαι το ερχομαι. Aſcen. Tortel. Boſphorus ſcribit a φορο.

Boſta non ẽ altera ciuitas/vt multi putant: ſed idumea iuxta illud: Quis ẽ iſte qui venit de edom tinctis veſtibus de boſra.

Botrys: dici poteſt racemꝰ integer vue qui ⁊ botryon Greci enim βοτρυας παρα το βωτο ταω ait Moſcopolus et βοτρυοραſ vocant: Vſurpat idẽ vocabulũ Hiero. ꝓ racemis.

Botillus diminutiuũ: paruus botrus.

B Ante R

Brabeuthe a grecis dicuntur iudices ſpectaculorũ qui victoribus in certamine exhibent premiũ et coronas Qui vero p̃fectus eſt certaminis agonitheta dicit̃. Greci auctore Philoſtrato ludis olympicis decem iudices p̃ficere ſolebant. Sue. de Nero. Nec aliter certamina gymnica tota ſpectauerat: ꝙ̃ brabeutharũ more in ſtadio humi aſſidẽs Suidas. βραβευτης διοικητης κριτης οριστης και βραβειον επινικιος αμοιβη.

Bracce a quibuſdam accipiũtur veſtes fluxe intonſeqꝫ ac varij coloris quibus vtebantur frigidioris plage gentes vt inquit Diod. lib. vj. Et a quibus braccata gallia vocata eſt quoniã galli veſtes ferũt intõſas: et varij coloris. Braccis vſos fuiſſe Scythas docet Ouid. ſcribens. Pellibꝰ ⁊ laxis arcent mala frigora braccis. Et Pomp. Mella. Braccati ſunt inquit totũ corpus ſarmate ⁊ niſi qua vident etiã ora veſtiti. Sue. in Ceſa. Idem in curia galli braccas depoſuerunt latum clauũ ſumpſerũt. Cor. Tacitus lib. xviij. ſic ait: Ornatũ cecinne municipia ⁊ colonie in ſuperbiam trahebant ꝙ verſicolori ſagulo braccas barbarum tegmen indutus togatos alloqueretur. Hiero. tamẽ ad Fabiolã de veſte ſacerdotali ꝓ feminalibus accipit quibus pudibunda velant̃ ſicuti vulgariter appellari ſolẽt: ſcribenſqꝫ ipſarꝫ braccarũ formam ⁊ quos vſus in tegendo corpore bracce preſtant exponit his verbis. Diſcamus primum communes ſacerdotum veſtes atqꝫ pontificum lineis feminalibus que vſqꝫ ad genua et poplites veniunt: verecunda celantur: et ſuperior pars ſub vmbilico vehementer aſtringitur: vt ſi quando expediti mactant victimas tauros et arietes trahunt: portantqꝫ onera et que in officio miniſtranda ſunt etiã ſi lapſi fuerint: et femora reuelariut non pateat quod opertum eſt. Inde et gradus altaris prohibentur fieri: ne inferior populꝰ aſcendẽtium verecũda conſpiciat: vocaturqꝫ lingua hebrea hoc genus veſtimẽti machinaſſe grece περι σκελη a noſtris feminalia vel femoralia brache vſqꝫ ad genua pertingẽtes: a chaldeis Saraballa. Sic Amb. libro. j. officio. Sacerdotes inquit veteri more bracchas acciptebant: ſicut ad moyſen dictum eſt a dño. Et facies illi braccas lineas vt tegatur turpitudo pudoris a lumbis vſqꝫ ad femora erũt. Vocant̃ etiã in noibus. Nã ſubligaria ſeu ſubligacula: cam/

peſtria: ſuccinctoria et periçomata.

Brachiũ grecũ eſt βραχιων βραχωνὸσ. Aliquãdo brachiũ totũ membrũ cum manu cõprendit. Virg. lib. v. Et euinctis attollit brachia palmis. Aliquãdo vocat ab humero ad cubitũ. i. pars ſuperior q̃ arm⁹ dicit. Nã armos humeros cũ brachijs/ ſed nõ econtrario dicimus. A cubito vero vſq; ad vertebrã manus: lacertus nũcupat. Ouid. lib. j. me. Laudat digitoſq; manuſq; Brachiaq; et nudos media pl⁹ parte lacertos. Dicit tñ brachiũ de mari de montib⁹ et de arboribus. In brachijs magna vis ꝯſiſtit. Vñ apud antiquos ornari brachia armillis ꝯſueuerũt ac ſi ipſa victoriã peperiſſent. Et in ſacris litteris brachiũ pro potentia vſurpatũ eſt ac fortitudine.

Brachialia brachiorum ornamẽta et tegumenta: ſicuti ventralia ventris: frontalia frontis: tibialia tibiarũ: & alia huiuſmodi. Plyni. lib. xxviij. Lais & ſalpe canum rabioſorũ morſus et tertianas quartanaſq; febres aiunt leniri mẽſtruo in lana arietis nigri argẽto brachiali incluſo.

Brachioniſter eris. dici poteſt armilla.

Brachiatus ta. tum. quod eſt ad brachiorũ modũ factũ: & ad vites precipue pertinet. Col. lib. vj. Alij capitatas vineas: alij brachiatas magis ꝓbãt quib⁹ cordi eſt in brachia vitem componere.

Brachylogia breuiloquium per y chy.

Brachycatalecton breuis t̃minatio verſus: cui deſunt in fine ſyllabe. Nã in eo vt ꝑfectus ſit deeſt integer pes. Et dicit metrũ brachycatalecticum.

Bracmane gymnoſophiſte & philoſophi apud Indos fuerunt: vt Hierony. lib. ij. con. Ioui. Quorum princeps Iarcas nominabatur: eo tempore quo Apollonius thyaneus diſcendi viſendiq; ſtudio ad illos ſe contulerat.

Bractea et lamina inquit Laurentius Valla ſic differunt ꝙ lamina craſſior ẽ ex qua armamẽtura ꝯficitur: et qua incenſa olim homines torquebant. Et poteſt eſſe ferrea erea/ et argẽtea/ electrea/ aurichalcea/ plũbea/ aurea/ lignea/ cornea. ſiue ex alia materia. Plynius libro. xvj. Vrorum cornibus barbari ſeptentrionales potãt: et mox apud nos in laminas ſecta trãſlucent. Bractea tenuis magis eſt & ſua ſponte plicabilis que crepitat. Virgilius libro. vj. Ilice ſic leni crepitabat bractea vento. Bracteis inaurari ſimulachra ſolebant: ſed vnguibus plerunq; auferebant. Mar. An magis aſtuti deraſa eſt cute miniſter bractea. Et ſeruus qui bracteã deraſerat apud Sueto. damnatus eſt. Hiero. tamen ad Fabiolam oſtendit bracteam et laminam idem eſſe cum inquit Auri lamine id eſt bractee mira tenuitate tondũtur ἐξ βραχειν. i. ex reſonando.

Bracteola cum accẽtu in antepe. dimi. id eſt foliculum auri: alij ve metalli.

Brachtearius qui bracteas facit. Cuius ars bractearia et bracteatum quod bracteis tegitur.

Branchie dicũtur in piſcibus ſcḋm ceruicem folliũ more hiantes partes quibus anhelitum reddere ac per vices recipere exiſtimantur. Plyni. libro. ix. Branchie nõ ſunt balenis nec delphinis. Hec duo genera fiſtulis ſpirãt: que ad pulmonẽ ꝑtinent: balenis a fronte: delphinis a dorſo.

Braſſica quaſi preſeca a preſecando penulti. cor. Vulgo caulis dicit quaſi paſſica inquit Var. Vel a preſecando: q2 ex eis ſcabo minutatim preſecat. Var. Ex ſemine braſſice vetere ſato naſci aiunt rapa et contra ex raporum braſſicam. Cato braſſicarũ tria facit genera. Vnã extenſis folijs caule magno: alterã criſpo folio quam apianam vocat: et Selinada. Tertiam minutis caulibus.

Branchos morbi gen⁹: cum catharro guttur & arteria corripit ob id & arteriũ qñq; id vicium appellant.

Brauium premiũ ſignificat: quod nomen quidã dicunt habere penul. pro. qm̃ apud grecos per ei diph. ſcribatur βραβει ον grece

Breue dicitur quod opponit longo. A quo breuiter et breui aduerbia. Cic. Apio. Faciendum mihi putaui vt tuis litteris breui reſponderem. Sciendũ eſt breuem et breue maſcu. et neu. genere latine dici in eo ſignificato quo vulgus vſurpat breuem apoſtolicum nominando. Lamprid. Milites ſuos ſic vbiq; ſciuit vt in cubiculo haberet breues et numerũ & tempora militantiũ Flauius Vopiſcus in Aureliano. Breue nominum conſcripſit.

Brephotrophia latine paruulorũ hoſpitalia: quibus infantes expoſitij aluntut βρεφοσ greco vocabulo infans nominat τροφη educatio. De quib⁹ in decretis. xxxiij. q. viij. βρεφοσ καὶ τρεφο.

Breuiariũ cõpendiũ ſummariũ. Plyn. lib. xviij. Verũ vt pariter om̃is culture breuiariũ peragatur.

Briareus celi et terre filius. Briaros latine fortis.

Britannia per duplex nn. inſula: que nunc Anglia dicit: & a Britone rege Britãnia dicta cũ ꝑus Albion diceretur: ab albis montibus: qui ad eã nauigantib⁹ primo apparẽt. Hec ab ortu Germanico oceano ab occaſu Hibernico alluitur: ab omni continente diuiſa. vt Ptole. libro ſecũdo. refert. Porrigitur in longum octingentis milibus paſſuum. In ea Gagates lapis qui ardet in aqua et oleo reſtinguit. Ibi Londinũ oppidũ nunc londra copia negociatorũ celebre. Inter Septentrionem et occidentẽ: vt celebres geographi tradunt due ſite ſunt inſule Britannia & Hybernia paulo minor Britannia: vltra quas ſunt quadraginta inſule Orcades appellate modicis ſpatijs inter ſe diſtincte. Apud Britannos longiſſim⁹ dies. xvij. horarũ deprenditur: & eſtate lucide ſunt noctes: auctore Plynio.

Britannus: Britãnicus et Brito eiuſdẽ ſignificatonis ſũt. Verg. Et penit⁹ toto diuiſos orbe Britannos. Iuuena. Quantũ delphinis balena britãnica maior. Idẽ. Qua nec terribiles cimbri nec Britones vnq̃.

Britennium: deambulatoriũ marmorarium.

Bryſſo as. foras exprimo. Vñ bryſſeus dictus eſt bachus. Et briſſam vuam: tunc dicimus cũ pedibus ad exprimendũ vinum calcatur.

Briſſea vrbs Aonie a qua bacchus bryſeus cognominatus ẽ: ꝙ ibi coleretur. Quidã tamẽ bacchũ bryſeũ dici putant ab antiquo verbo βρυω qḋ eſt ſcaturio: quoniã ex aluearibus mella: vel ex vuis muſta exprimere primus docuit. Alij byrſeũ potius q̃ bryſeum volunt cognominatũ a byrſa pelle: quã in bello induebat. Nam apud Diod. lib. v. Bacchũ in prelijs pardalorum pellibus vſum conſtat. Byrſa autẽ corium ac tergus ſignificat.

Bromi⁹ bacchi cognomẽ ὅτι βρόμοσ ἐστὶ βρόρτη τοῦ πυρὸσ ἠ ἐγέρθη conſumo. Nam vino moderate ſumpto humores repelluntur. Vel dicitur a bronte tonitru: eo ꝙ natus ſit cum tonitru eius genitrice perempta.

Bronci (vt inquit Nonius) dicuntur qui producto ore & dentib⁹ prominentib⁹ ſunt Lucil. in ſatyra. Broncus mouit lanius dente eminulo. Hic eſt Rhinoceros. Varro. de re. ruſ. ij. de canibus nõ bruncos: ſed brochos vocat. Duobus (inquit) dentibus dextra et ſiniſtra paulo eminus ſuperioribus directis potius q̃ brochis. Hinc brochitas. Plyn. lib. xj. Senectus in equis & ceteris veterinis intelligitur dentium brochitate: ſuperciliorum canitie.

Broncocela: tumor magn⁹ & rotũd⁹ in ceruice inter cutẽ: et aſperã arteriã: q̃ modo caro hebes: mõ humor aliq̃s icludit: interdũ etiã minute oſſib⁹ pili immixti.

Brucus a βρουχοσ grecę: qm̄ βρωσχω comedo: rodo: genus vermis volucris: diuerſum a locuſtarū genere: ſed nō diſſimile herbas erodēs ſine alis tamē

Bruma dicitur q̄ diu diminuitur dies: quę finitur octauo kalendas Januar. quo fit in capricorno hyemale ſolſtitiū: ⁊ ponitur quādoq̄ pro menſe decēbri: q̄n q̄ pro hyeme. Virg. lib. ij. Ge. Frigida ſub terra tumidū quē bruma tegebat.

Brunduſiuz ciuitas quę a Pli. ponitur in tertia Italię regione a grecis cognita: portu nobilis ex quo tranſitus eſt in grȩciam ſic dicta q̄ meſapiorū lingua brunduſium cerui caput dicatur. Sic em̄ eſt ciuitas cum portu capiti ceruino perſimilis: cū cornua ⁊ caput ⁊ linguam habere videat̄. Greci βρεντεισον vocant. Ex hac Pacuuius poeta ortum habuit.

Bruta dicuntur ſine ſenſu ſtolida ⁊ tarda. Brutū autez a terra deductum eſt cui epitheton bruta: quaſi obruta. Horatius lib. carminum. Quo bruta tellus ⁊ vaga flumina.

Brucij Italię ppl̄i vltimi Siciliā v̄ſus: lucanis vicini dicti q̄ſi bruti ⁊ obſceni ſint. Fuerūt aūt brutij ſerui ⁊ paſtores lucanorum qui inde aufugere ⁊ furtim in regione conſederunt vbi Coſentia eſt: quę fuit eoꝝ metropolis. Quā regionem prius Auſones habitauerūt. Hi multo poſt tempore ⁊ ab Annibale et a Romanis propter eorum perfidiam pęne deleti fuere ſine dignitate ſine honore ad ſeruilia opera ſemꝑ coacti. Hęc regio vt auctor eſt Stra. lib. vj. Oenotria quondam dicta fuit. Supra Conſentiam eſt pandoſia: vbi moloſſoꝝ rex Alexander trucidatus eſt. Eſt ⁊ Rhegyū ciuitas olim potentiſſima.

B Ante V

Bua puerum infantiuz potio eſt. Cato. Cum cibum ac potionem papas ⁊ buas vocent et matrem mām̄am et patrem tatam.

Bubalus pe. cor. generis communis ſicut Chamęlus. Unde fęta chamelus et fęta bubalus dicit̄: animal eſt ſimile boui: vel ſylueſtris bos: colore niger qđ eſt magna velocitate ⁊ magnitudīe ex hercinia ſilua mittitur: vt inquit Plini⁹ libro. xiij. Hinc bubalinus bubalina bubalinum.

Bubulus a um: pe. cor. a boue fit: idem quod bouinus Unde lac bubulum: ex quo nomē eſt butyro. Imperiti bubulū inclinari putant a bubalo. Plinius: Stomachum exulceratum lactis aſinini et bubuli potus reficit. Colu. lib. vij. Defricare bubula vrina conuenit. Idem ſignificat bouillus.

Bubile pe. prod. locus vbi boues morantur. Plau. in Perſa. Metuo vt poſſim in bubile reijcere ne vagētur. Col. lib. ij. Lata bub[illegible] eſſe oportebit pedes decem: vel minime nouē. [illegible] idem dicit̄ bouile.

Bubſequa pe. cor. bubulc[illegible] qui oues ſequitur. Sido. ad Eutropiuz. Si relinquare inter buſequas ruſticanos ſubulcoſq̄ runcantes: tunc eſt tibi ſumma votorum beatitudo.

Bubulcus: qui bobus arat: ſiue qui boues fundi aratorios paſcit. Hinc bubulcito as penultima correpta bubulci officium facio. Plau. Decet me amare et te bubulcitare. Aliquando bubulcus adiectiuū eſt a boue ſicut bouillus. Plinius. Bouille carnis iure facile curatur. Idem ſtomachuz exulceratum lactis aſinini et bubulci potus reficit.

Bubetię ludi: quos veteres a bobus pecoreq̄ appellarunt: qui ⁊ boalia boum gratia inſtituti.

Bubecij qui ludos celebrabāt.

Bubaſtis ciuitas ęgypti: vbi ꝯuentus quotannis agebatur in honorē dianę. Hinc bubaſtites prȩfectura. Aegyptus enim diuidebatur in p̄fecturas oppidorum: quas nomos vocant. Bubaſtis etiam dea quę colitur in ęgypto: quę (vt ait Herodotus) apud grȩcos Diana eſt.

Bubona boum dea: ſicut pomona pomorum: et Mellona mellis dea eſt.

Bubo onis: generis maſculini ⁊ feminini ꝺm Priſcianum. A bouis quoq̄ mugitu auis feralis debilis ad volandū in cauernis cōmorans. Oui. lib. viij. meta. Ignauus bubo dirū mortalibus omen. Vir. lib. iiij. Solaq̄ culminibus ferali carmine bubo. Bubones etiā abſceſſus ſunt circa inguē maxime: a quo ⁊ nomē vitio: nam ⁊ inguina ipſa grȩci bubones vocant vulgo quoq̄ noſtri collectiones et inflām̄ationes eius partis inguinarias appellant.

Bubino as: pe. pro. Menſtruo mulierū ſanguine inq̄nor. Cuius compoſitū eſt imbubino. Lucil. Hęc inquit imbubinat: at cōtra te imbulbitat. Nam imbulbitare eſt pueri ſtercore fędare: Tractum a fimo: qđ βιλβητον grȩci vocant.

Bucca: eſt os. i. ipſa concauitas interior intra malas faciei a mento ad oculos quę ſpiritu a pulmone reuocato ⁊ oppreſſis labijs retento inflatur non ora labioꝝ Horatius lib. j. Ser. Quid cauſę merito quin illis Juppiter ambas Iratus buccas inflet? Plau. in tru. pro maxillis exterioribus poſuit. Quę iſtas buccas tam belle purpuriſſatas habes: id eſt vtrumq̄ latus oris. Et ſonus ille qui ex inflatione buccarū erūpitur fictitio nomine ſclopus dicitur. Perſius. Nec ſclopa tumidas intendis rumpere buccas. Hierony. ad Paulinū. Unde accidit vt omiſſa compoſitione verborū ſcribentiū ſollicitudine dictē quicquid in buccā venerit. Quandoq̄ tn̄ bucca accipitur pro ipſo ore. Unde illud prouerbialiter dictuz. Quicquid in buccam venit. Et bucca tuba dicitur. Juue. Et phrygis veſtitur bucca tiara. Hinc buccina.

Buccina penul. correpta diminu. a bucca pro tuba ſiue ꝓ cornu. Hierony. ad Darda. Bucca vocatur tuba apud hębreos: deinde per diminutionē buccina dicit̄ Scđm aliquos paſtoralis ⁊ cornu recuruo efficitur. Col. lib. vij. Ad quē ſature pabulo libenter recurrūt cum paſtorali ſigno quaſi recęptui canitur. Nam id quoq̄ ſemꝑ crepuſculo fieri debet ad ſonum buccinę pecus ſi quod in ſiluis ſubſtiterit ſępta repetere conſueſcat. Apud Varronē videtur eſſe inſtrumentum qđ inflari poſſit apud qđ inquit. Orphea vocari iuſſit qui cū eo veniſſet ſtola et cythara cantare eſſet iuſſus buccinā inflauit: vbi tantū circūfluxerit mox ceruorū aprorum et ceteraꝝ quadrupedū multitudo: vt non minus formoſum mihi ſit viſum ſpectaculū q̄ in circo maximo ędilium ſine aphrycanis beſtijs cū fiūt venationes. Tuba ex ęre vel argento quę in bellis et ſolēnitatibus concrepat. Varro de ſuibus loquens. Subulcus debet conſuefacere: omnia: vt faciant ad buccinam.

Buccino as: buccina cano: vt Buccinate in neomenia tuba. Unde buccinator a vocis ſimilitudine: et cantus: ⁊ pro laudatore transferri ſolet. Cicero. Tiron. Quare q̄ polliceris te buccinatorē fore.

Buccinū ſonus buccinę: quod et hic buccinus dicitur. Plinius lib. ix. Non tn̄ vſq̄ pelagi libras quinquagenos nūmos excedere ⁊ buccini centenos ſciāt: qui iſta mercantur in ſolo.

Buccina nomen oppidi in Sicilia: vt meminit Dionyſius: quo nomine etiam dicta eſt inſula Pōtiani pontificis exilio ⁊ morte clara.

Buccea ⁊ bucca fit pro ore ⁊ ſignificat fruſtulum alicuius rei ęſui aptę: quantū. ſ. bucca cōmode capit. Uulgo bolus dicitur. Aug. Cęſar ad Tyberiū. Neiudeus quidē mi tyberi tam diligēter ſabbatis id ieiuniū ſeruat: q̄ ego hodie ſeruaui: qui in balneo demū poſt horam primā noctis duas bucceas manducaui

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

priuſq̃ vngi inciperem. Marci. Buccas dixit pro bucceas vel buccellas.

Buccella diminutiuũ a buccea. Hiero in prouer. Melior eſt buccella ſicca cũ gaudio: q̃ dom⁹ plena victimis cum iurgio.

Buccellatum panis caſtrenſis ⁊ frumẽtacei genus de quo ſpartia. ſcripſit Poſcenniũ Imperatorẽ prohibuiſſe piſtores exercitũ ſequi: ac iuſſiſſe milites oĩes buccellato in locis pacatis accepto eſſe contentos. Ammianus ſic ſcribit. Viginti dierũ frumentũ ex eo quod erat in ſedibus conſumendũ ad vſus diuturnitatẽ excoctum buccellatum vt vulgo appellant: humeris impoſuit libentiũ militũ.

Buccones: qui tumidiorib⁹ ſunt buccis. Plau. in Bac. Stulti ſtolidi futuri fungi. bardi. blemi. buccones ſolus ego omnes ante eo ſtulticia.

Buccolẽtus qui magnã habet buccam. Plau. in Merca. Ego dicã tibi canũ: varũ: ventroſum: bucculentũ.

Bucea p ſimplex c. Folliculus grani fabe interior: qui albus eſt.

Bucerus a um: penultima correpta a boue. Unde bucerum pecus quod de bobus dicitur. Et bucerię boũ armẽta παρα Το βουσ καί κερασ q̃ſi armẽta: vel boues cornuti. Oui. meta. Armẽtaq̃ bucera pauit.

Bucentes tabanus a pungendis bobus κερΤειν pungere ſignificat. Bucentruȝ ſtimulus. Greci βουκερΤρορ dicunt.

Bucephalus penultima correpta: quaſi bouis caput. Quo nomine dictus eſt equus Alexãdri: ab aſpectu toruo: ſeu ab inſigni taurini capitis armo impreſſi. Ex cuius nomine vrbem bucephalon Indię ſepulchro circũdedit. Eſt et portus qui ab aliȷs bucephala ab aliȷs bucephalas: ab aliȷs bucephalon.

Buccula per duplex cc. diminu. a bucca/ que oris pars eſt. i. puſilla bucca. Apu. lib. vj. de aſi. Tunc Jupiter perpreſſa cupidinis buccula: manuq̃ ad os ſuum relata conſaniauit. Unde ⁊ quãdoq̃ ponitur pro parte caſſidis per quã mittitur ſpiritus que buccã tegit. Nã caſſis caput: buccula ṽo barbatas ptes armat: vel in qua defiguntur criſtę in ſummo galeę cono: ꝙ bucce paruę habeat ſimilitudinẽ. Juue. Lorica ⁊ fracta de caſſide buccula pendens. Ũñ in cõm. Cęſaris legitur Buccarum tegmen.

Bucula per ſimplex c. diminu. eſt a boue. Plini⁹. Eidẽ morbo buculę iecur contritum prodeſt. Virgi. lib. j. Geor. Aut bucula cęlũ ſuſpiciens: patulis captauit naribus auras.

Buculus bos iuuenculus. Col. lib. vij. Cum deinde buculos comprehenderis perducito ad ſtabulum et ad ſtipites religato

Bucardia lapillus bubulo cordi ſimilis in babylone tãtum naſcens.

Bucentaurus compoſita dictio a bu: qd magnũ quiddam ſignat: ⁊ centaurus. i. magna nauis centauro inſignita. Veteres em̃ ſolebant magnis rebus bu ſyllabam preponere a magnitudine. ſ. bouis.

Bucolica ox: a cuſtodia boum dicta ſunt: id eſt ἀπὸ Τωρ βόυκολωρ qui dicuntur armentarij ꝙ precipua ſint aĩalia apud ruſticos boues.

Bugloſſa ſiue bugloſſus: ſatiua ⁊ ſilueſtris eſt. Satiua quã boraginẽ vocant: latini ab aſperitate linguã bouis nominant: ꝙ folia aſpera ad modũ lingue bouis habeat/ optime virtutis. Ferunt hanc herbam in vinum deiectam animi voluptates augere: ⁊ ob id Euphraſinum vocari: quaſi ſit herba letificãs. Eſt ⁊ hoc nomine piſcis qui alio noĩe putatur ſolea dici. Ariſt. Cartilaginea ſunt bos paſtiuata torpedo/ ſquatina/ rana/ bugloſſa/ pſita. Pſeuſippus. Germana inquit genera ſunt pſitta: Bugloſſus: tenia: dorion.

Bufo rana terreſtris nimię magnitudinis. Virgilius. Inuentuſq̃ cauis bufo.

Bupodes penul. corre. magnos pedes. Bupodas magnos pueros dicunt.

Bulbito bulbitas. puerili ſtercore fędo. Vide in dictione bubino.

Bugones a grecis dictę ſunt apes: quoniam ex boue putrefacto naſci perhibeantur. auc. Var. de re ruſti.

Bulbus Diaſcorides βουλβοσ ρωμαι οι αλλι ουμαγρεσΤεμοι Δε αλλιοιμ μαριρουμ φυλλεχει καυλορ ομοιακριρω. Genus cepę nõ abſimile aſcalonię venerẽ ipendio excitat. Mar. Cum ſit anus coniunx: cum ſint tibi mortua mẽbra: Nil aliud bulbis q̃ ſatur eſſe potes. Colu. libro. vj. Queq̃ viros acuunt: armantq̃ puellas. Jam megaris veniant genitalia ſemina bulbi. Generaliter ṽo apud idoneos auctores bulbi ſunt radices rotundę tunicatę quales ſũt Croci narciſſi colocaſię ſquillę: ⁊ harundinũ. Palladi. Nunc et aliorum bullios ponemus/ vel lilia antehabita faciemus ſumma diligentia ne oculos circa radices naſcentes ⁊ minores bulbos ſauciemus: qui a matre ſubtracti atq̃ in alios digeſti ordines noua lilieta formabunt. Jtem violarum plantę et croci bulbi ſerendi ſunt. Varro et Apicius ita ſcribunt. Aqua decoquant bulbos: qui veneris vſum querunt. Bulbi autem megarici quos Cato celebrat dicti ſunt ꝙ megaris ciuitate grecię venirent. Sed bulborum nobiliſſima eſt ſcilla. Col. lib. v. Bulbus tripedaneis interuacantibus ſpacijs obrutus anno celerius maturam particam prebet.

Bulla aurea inſigne erat triũphantium quã in triũpho prę ſe gerebant incluſis intra eam remedijs: quę crederent aduerſus inuidiam valentiſſima. Hinc deductus mos vt pretexta: quę magiſtratuũ erat et bulla in vſum puerorum nobilium vſurparetur ad omen ⁊ vota conciliandę virtutis ei ſimilis cui primis in annis munera iſta ceſſerunt. Erat hęc bulla rotunda vt Macro. inquit in cordis figuram formata: quam ante pectus annectebant a collo: vt bullam inſpiciẽtes ita demũ ſe homines eſſe cogitarent: ſi corde preſtarent. Romani depoſita adoleſcentia eam exuebant. Libertinorũ vero filij lorum in collo pro bullę decore geſtabant. Aſco. Bulla ſuſpendi in collo infantib⁹ ingenuis ſolet aurea: libertinis ſcortea quaſi cõmuniens pectus puerile. Ad cuius rei ſpecie plutarcho auctore in ꝓble. dicta eſt bulla tumor quidam excreſcens tam in aqua cum bullit: q̃ in vrina cum ſpumã facit: et repente euaneſcit. Cornutus. Ebulire ꝓprie dicitur expirare: metaphora ſumpta a bullis quę in aqua fiunt: et cadentibus guttis rumpuntur. Ex quo etiam prouerbialiter apud Var. dicitur homo bulla eſt: quia. ſ. ſimilis bullę vita hominis ſit fluxa ⁊ momento caduca. Plaut. in Aſi. Accepit bullã pro cacapite clauoruȝ Juſſiſti in ſplendorẽ dari bullas has foribus noſtris. Nam clauorum capita more bullę quaſi turgẽtia formata ſunt ⁊ ſplendent ad fores decorandas. Sic Cice. tradit Verrẽ bullas aureas ex valuis tẽpli magnificentiſſimis abſtuliſſe. Bullę etiã dicunt̃ ornamẽta q̃bus cingula decorãtur. Calphur in Buc. Alternat vitreas lateralis cingula bullas.

Bullula diminutiuũ parua bulla. Cel. lib. ij. de vrina. Aut ſi quaſdaȝ inquit maculas repreſentat: vt ſi bullulas excitat.

Bullo as: bullas facere ſignificat: hoc eſt tumorẽ illum excreſcentem: qui ſpiritu in aqua vel vrina excitatur. Cato de re ruſti. Vinum grecum ſic facito. Muſti q̃ xx. in ahenum aut plumbũ infundito: ignem ſubdito vbi bullabit vinum ignem ſubducito. Plinius libro xviij. Jtem maris ipſius tranquillus ſonitus ſpumę aut aquę bullantes. Jdem Magna ſigna ſunt vrinę bullantis et craſſę.

Bullatus a um: bulla inſignit⁹: vt veſtis bullata in qua erat bulla. Et bullatus tumidus excreſcens. Perſi⁹. Non equidē hoc ſtudeo bullatis vt mihi nugis Pagina turgeſcat.

Bulge auctore Pompeio ſacculi ſcortei ſunt ad ferenda numiſmata ſiue cetera ad iter neceſſaria: quas alij Vulgas appellant. Sene. ab equis quibus portantur hippoperas vocat. Cuius hec ſunt verba ex lib. epiſtolarū ad Lucil. xiij. M. Cato cenſorius: quē tā neceſſariū reip. fuit naſci ꝙ̄ Scipionem. Alter enim cū hoſtibus noſtris bellū: alter cū moribus geſſit cantherio vehebatur hipporis quidem impoſitis: vt ſecū vtilia portaret.

Bullio is iui itū: ſignificat ferueſcere: et bullam facere. Cuius compoſitum eſt ebullio: quod eſt valde ſeu extra bullire: extra fundere ſicut aqua in aheno calefacta ebulliens non ſe ipſa capit: ſed intumeſcit ⁊ funditur. Cice. li. iij. tuſ. Qui ſe virtutes ebulire volēt ⁊ ſapientias nihil aliud dicēt. Vñ etiā accuſatiuū habet. Hiero. in Exo. Ebulliet fluuius ranas. Et ebullire eſt expirare. Cornutus Metaphora ſumpta a bullis q̄ in aqua fiunt ⁊ cadentibus guttis rumpuntur: ⁊ ſpiritum quo continentur amittunt: ꝓpterea ebullit expirat. Nam cum ebullit aqua igne ſubiecto: altius quidam vapor emittit̄. Hiero. lib. ij. Mach. pro ſcaturire poſuit. Ipſe ebulire fecit de perſide eos qui pugnauerant contra nos.

Bullis nomen ciuitatis a Bullone cōditore ſic dicta: a qua buli ⁊ bulienſes. Cice. in Piſonem. Parthenij ⁊ bulienſes illuſi.

Bulimon greci magnam famem dicunt. Bupeda magnum puerum.

Bupho genus herbe: que a bobus deuorata anginam procreat eoſq; necat. Greci quippe βουσ bos dicit̄ φοροσ mors. Hanc herbam quidaz Chameleonē vocant. Alij Cinoçoroz ꝙ fetore eius ricini e canum auribus decidāt κυωρ enim canis οζειρ fetere.

Bumaſtos magna māma. Quo nomine dictum eſt genus quoddā vue groſſioris ꝙ tumeat ad ſimilitudinē māmarū bouis βουσ bouis μασἸοσ māma que etiaz humāma dicitur: ſiue quia veteres greci rebus magnis bu preſpoſuere.

Bupreſtis vt inquit Pli. animal eſt Scarabeo lōgipedi ſimile venenatū eſt. Rax in Italia fallit inter herbas bouē maxime. Unde ⁊ nomen inuenit Apud iuriſconſultū titulo ad legem Corneliam ſcribitur. Si cui temere pigmētarij dederint pytiocampas aut bupſtinos q̄ ambo venenata ſunt teneri pena legis cornelie de ſiccarijs ⁊ venefic⁊. Eſt ⁊ bupreſtis herbe genus quā in laudib⁹ ciborū habuere.

Bura ſiue buris pars aratri poſterior decuruata: ꝙ ſit in ſimilitudinē caude bouis quaſi bouis vra: que bouis caudam ſignificat q̄ manu bubulci tenetur. Var. li. j. de re. ruſ. Et ſepe fracta bura relinquūt vomeres in aruo. Virg. li. j. Georg. Cōtinuo in ſyluis magna vi flexa domatur: In burim.

Buris vrbs mediterranee achaie. de qua Oui. lib. xv. met. Si queras helicen ⁊ burim achaidas vrbes.

Burrhū quod nunc dicimus ruffum: pari modo rubēs cibo ac potatione burrhus dicit̄ quod a grecis πυρροp ſcribitur. Hinc burrhe dicunt̄ veſtes ruffe Sūt tamen qui byrrhum ſcribant.

Burrbanica genus potionis Lac ſapa mixtum a ruffo colore nomen dictum.

Burrhanicū: genus veſtis.

Burdo dicitur: qui ex equo ⁊ aſino natus eſt.

Burgundia Gallie prouincia celtice ducatus titulo inſignis cum antea ſub regibus fuerit, a qua burgundij et burgundiones.

Burcana inſula: vt lib. iiij. docet Plini⁹ in oceano germanico: que nunc fagaria a frugis ſimilitudine ſponte prouenietis: ſic appellata.

Buſiris penul. pro. Neptuni ⁊ libyes filius: ⁊ deus lini appellatus. Oui. lib. Heroi. Si te vidiſſet cultu buſiris in iſto. Sta. tamen corripuit lib. xij. the. Nō trucibus monſtris buſirim infandūq; dediſti. Huius gtūs eſt buſiris vel buſiridis. Vir. Aut illaudati neſcit buſiridis aras. Hic rex fuit egypti q̄ cū ſuſceptos hoſpites imolaret ab hercule interēptus eſt: cū ⁊ euz occidere voluiſſet. Eſt ⁊ buſiris nomen vrbis in egypto a buſiride cōdita: in qua fuit tēplū magnū Iſidis que quidē vrbs ab egyptijs ſolis vrbs a grecis vero thebe dicitur. Hinc buſirica prefectura.

Buſicon ficum mariſcam dicūt que magna erat.

Buſtum ſi Seruio credit̄ vocat̄ qn̄ exuſtum iam cadauer eſt. Qđ ⁊ Vir. ſenſiſſe videt̄ cū inq̄t Semiuſtaq; ſeruāt buſta. Liui. quoq; li. v. ſcribit locū fuiſſe iuxta equimeliū nomine buſta gallica: quoniā illic aceruatos cumulos ſuorū defunctorū ex peſtilētia vſſerant galli. Cice. ſʒo li. ij. de legibus putat buſtum appellari tumbā aut monumētū: Penaq; fuit Solonis lege ꝯſtituta ſi q̄s buſtū aut violaſſet aut deieciſſet. Sue. in Ceſa. poſuit pro ſepulchro. Iudei qui etiam noctibus cōtinuis buſtum frequentarunt.

Buſtuarij gladiatores dicti ſunt qui ante ſepulchra in honorē defuncti digladiabant̄. Ci. in Piſonem. Si mihi cū illo buſtuario gladiatore ⁊ tecum et collega tuo decertandum fuiſſet.

Buteo ex accipitrum genere auis eſt quam greci a numero teſtium triorchē vocant ορχισ apud eos teſticulus dicitur.

Buttubata veteres vſurpauerunt pro eo quod nugatorium eſt ⁊ nullius valoris.

Buthyſiam magnū ſacrificium appellauere: qualis eſt hecatombe ⁊ imolatio magnarū hoſtiarū. Sueto. in Nero. Gymnica inter buthyſie apparatū barbā primā poſuit. Greci em̄ thyſiam dicunt ſacrificiū ⁊ preponentes bu ſignificant magnū ſacrificium. Et Plu. Buthytas appellat ſacerdotes.

Butyrum penul. cor. bouis caſeus βουσ enim bouis et υροσ caſeus: q₂ vt plurimū ſicut inquit Pli. lib. xxviij. fit ex bubulo lacte: ꝙ̄ꝙ̄ autē ſit lactis natura tñ iam pinguior et craſſior ⁊ ſolidior materia eſt qđ aut frequenti agitatione: aut concuſſione aſſidua cohibet in ſe atq; ſolidatur.

Buxus vel buſſus arbor exigua ſemper virens ⁊ tonſilis. Producit ex ſe viſcum et ſemen ſeu granum qđ cartegon dicunt. Buxum vel buſſuz materia ipſa: id eſt lignū. Nam in pleriſq; nominib⁹ arbores ſunt feminini generis: fructus ſʒo ⁊ ligna neu. Virg. Dant arbuta ſylue cruentaq; myrta ⁊ cerea pruna volubile buxum. Ex buxo fiunt tibie multiforatiles ⁊ pectines ad capillos explicādos: ⁊ pyxides ad vſus plurimos. Grece πυξοσ qđ π plerūq; in b. conuertitur Vñ buxulū grece pixis idis. Hinc buxeus a um: qđ ex buxo eſt. Buxeta loca buxis conſita: ⁊ buxolus.

B Ante Y

Byzari et budici vulgo putantur imaginoſi et qui a conſuetudine ceterorū viuendi receſſerunt. Hi apud grecos byçeres ⁊ buçeres dicuntur.

Byzeres et buzeres penultima producta populi ſunt. Val. Fla. Buzereſq; vagi. Pomp. ⁊ Pli. Buzeros appellat. Ab his portus quidam in ponto appellabatur byzaricus.

Byrſa: corium ac tergus. Virg. Mercatiq; ſoluz facti de nomine byrſam Taurino ꝙ̄tum poſſet circūdare tergo. Quo noie etiā dicta eſt arx in media carthagine. A byrſa corio fit byrſeus pro coriario.

Byſſus: genus lini ſubtiliſſimi. Item lana conche adhe/

rens colore luteo ac perlucido. Ex hoc fiũt pręcioſiſſimę veſtes byſſinę appellatę. Et byſſinum eiuſmodi color appellatur: qui aliquãdo dicit̃ byſſus: hoc fit ſi cocco tinctum tyrio tingatur.

Byzantium vrbs thracię quondam a Pauſania ſpartanorum rege condita: a qua byzante populi dicuntur. Poſtea a cõſtantino in maius aucta glorioſiſſimi imperij ſedes eſt totius caput orientis. Eſt alia ciuitas in aphrica: quã quidaʒ byzantiũ appellant: ⁊ populi byzantes. Martianus. Qui byzantium incolunt in aphrica meſſes cẽteſimo incremẽto fęnerant̃. Stra. Byzacium per c. vnde byzacenus ager apud Solinum. Ptole. quoq͂ regionem byzacitin. Stephanus byſſacitas ⁊ byſſacenos. Suidas. το βυζαντιον επι σεβηρου του βασιλεωσ ρωμαιων τετειχισο γεοραιω τειχει πεποιημενω μυλιτη λιθω καὶ ταλοι πα.

C Littera muta eſt:

Quę ante n ſequente vocali in eadẽ ſyllaba ponit̃: ſed ꝓfert̃ ſub voce g ob cognationẽ litterarum: vt Cnidus Cneus. Trãſit etiã ꝑ cõpoſitiões ⁊ deriuationes in g. vt quadringenti ꝓ quadrincẽti. In s vt parco parſi. In x vt duco duxi: noceo noxa.

A Ante L

Caballus equus. Sene. epiſ. lxxxvij. O q̃ntum erat ſeculi decus imperatoriũ triumphalem cenſoriũq͂ ſuꝑ omnia: hoc eſt Catonem vno caballo eſſe contentum. Hinc caballinus a um. Perſius. Nec fonte labra ꝓlui caballino.

Caballij populi ſunt aſiatici.

Cacabus penul. cor. nomen a ſono tractũ: quem ſupra igneʒ poſitus facit: a noſtris dicit̃ olla in qua pulmẽtariũ coquimur. Paul. Jurecõ. Inter ahenũ qđ ſupra focũ pẽdet ⁊ cacabũ non multũ intereſt. Nã hoc pulmentariũ coquit̃: in illo aqua ad potandũ caleſit. Apitius. Capita porrorum ſimul elixabis in cacabo nouo vt aqua ad tertiam deferueat. Antiqui enim calidam ⁊ frigidam in cęnis adhibuere.

Cacus (vt fabulę ferunt) Vulcani filius fuit: ore igneʒ euomens ⁊ in vaſta ſpelũca habitans: vaſtus corpore pręde ac latrocinijs ſempꝑ intẽtus: cuius ſoror caca vocabat̃. Quẽ hercules claua interfecit.

Cacabo as: penultima correpta propriũ eſt vocis perdicum. Qui. Cacabat hinc perdix hinc glacitat improbus anſer.

Cacos latine modo malus: modo deformis: modo timidus dicit̃. Et barbara ẽ dictio: vt ait Theodorus Gaça lib. v. Iliados.

Cacia grece κακια: quã latinus vertit in maliciã inq̃t Hiero. apud grecos duo ſignificat ⁊ maliciam ⁊ afflictionẽ ſeu anguſtias quam κοκοσιν Greci dicunt ⁊ hoc magis ꝓ malicia transferri debuit. Cicero vitioſitatem interpretari mauult q̃ꝫ malitiã cuʒ vitioſitas nomẽ ſit generalius ad oĩa vitia pertinẽs malitia ſpecialius. Apud veteres malicia των μεσον quaſi ſit ⁊ bona ⁊ mala: vt dolus bonꝰ ⁊ malus. Unde apud Plau. dicitur cũ laude. Te ciueʒ ſũma omni malicia.

Cacephaton vel potius cacophaton dici poteſt mala locutio: vel mala conſonãtia: Cacon enim malũ dicitur: phaton dictũ. Fit autẽ cũ particulã m ſequit̃ n vt Numerũ cũ nauibus ęquat. Itẽ cũ ſequẽs dictio duas habet ſyllabas duabus ꝑcedẽtibus ſimiles vt O fortunatam natam me cõſule Romam. Huic cõtraria eſt Euphonia.

Cacoſyntethon mala ſeu deformis compoſitio συνθετον enim compoſitum dicitur: vt apud Uirgi. Verſaq͂ iuuencũ Terga fatigamus haſta.

Cacohetes generis neutri malus mos: dictio tetraſyllaba κακον malũ ηθοσ mos. Nam εθοσ conſuetudo. Uitiũ curatu difficillimũ cum vlcus quidẽ preſſum eſt: ſed quę circa ſunt intendunt̃ ⁊ intumeſcũt: vt inquit Celſus. Pli. Caro vituli recentia vulnera nõ patitur intumeſcere: fimum bubulum cuʒ melle fęminũ vituli cinis vlcera ſordida quę cacohete vocant lacte muleris ſanant. Juue. pro ambitione ſumpſiſſe videtur per tranſlationẽ que cũ ſemel aĩo inſederit non facile amoueri poteſt. Tenet inquit inſanabile multos ſcribendi cacohetes.

Cacologus penultima correpta maledicꝰ: Cacologia maledictio.

Cacobaſilea malum regnum: cacodemon infęlix.

Cacozelus ineptus imitator penul. producta.

Cacecia ſiue caceſia vel cacexia: ſpecies eſt phtiſis q̃ſi malus corporis habitus: quo alimenta corrũpuntur qđ fit cũ longo morbo vitiata corpora etiã ſi illo vacant refectioneʒ tamen non accipiunt. Tamen apud Ariſtotelem aliud ſignificat.

Cachinnus ſolutus riſus: a ſono riſus fictum vocabulum. Iu. Sed facilis cuiuis rigidi cenſura cachinni. Perſi. Ingeminat tremulos naſo criſpante cachinnos. Hinc Sene. ꝑcipit vt riſus ſit ſine cachino: vox ſine clamore. Apud antiquos non de riſu tantũ dicit̃ ſed et de ſono vehementiore Catul. Procedunt leuiterq͂ ſonant clangore cachinni.

Cachinnor depo. ⁊ cachinno as neu. pro ĩmoderate rideo. Lucre. lib. iiij. Quã famulę multę fugitant: furtimq͂ cachinnant. Dicit̃ ⁊ de ſono vehemẽtiore. Accius. Sena ſonando crepitu clangentes cachinnant. Uenit tamen ex gręco καγχαζω.

Caco as: ventris onus depono excreſco. Mar. Uentris onus miſero nec te pudet excipis auro Baſſa bibis vitro: carius ergo cacas. Hinc cacaturio is idẽ.

Cacaturio is. Mar. Cęnaturit non cacaturit.

Cacula pe. cor. militis ſeruus απο των καλων id eſt a lignis. Erant eñ caculę militũ ſerui fuſtibꝰ: clauiſq͂ ligneis armati ad tutelam dominorũ. Plau. Uideo caculam militarem.

Cacumen pe. pro. vertex: ſummitas montis.

Cacearia inſula in ponto quã Põpo. libro. ij. Colliſariam vocat.

Cado is: cecidi caſum: ſignificat ruo. Aug. ſuꝑ Joannẽ Qui non intrat per oſtium in ouile ouium: ſed aſcendit aliũde: veh miſero mihi q2 caſurus ſum. Interdũ cadere eſt euenire. Cice. li. iij. offi. Nec pręter ſapiẽtẽ cadere in quẽq͂ põt Interdũ occidere ⁊ mori. Uirgi. Cadit ⁊ ripheus iuſtiſſimus vnus. Et cadere dicunt̃ illi qui leuati a ſummo ad inferiora labuntur. Cadere a cauſa eſt aduerſario in cauſam cõcedere: qđ pleriq͂ faciũt ne maiora incurrant damna quod eſt litem perdere. Huius cõpoſita ſunt Accido: concido: decido: excido: incido: intercido: occido: ꝓcido: recido: ⁊ succido: que habent penul. cor. Deriuatiua ſunt caſa: caſo: as. ⁊ caſito de quibus infra.

Cadauer pe. ꝓ. a cadẽdo. Nam vt inq̃t Hiero. Ab eo ꝙ poſt mortẽ ceciderit cadauer dicit̃. Et ꝓprie de corporibus mortuis q̃uis ⁊ de oppidis ad ſolum deductis q̃nq͂ dicat̃. Ser. Sul. Cice. Tot oppidorũ cadauera proiecta iacent. Hinc cadauerinus a num. pe. producta. Aug. li. ix. de ciui. dei. Si tantis ſacrificiorum cadauerinis nõ contaminantur nidoribus.

Caducus a um. penul. pro. nõ ſolum momentaneũ ſignificat ꝙ facile cadat: ſed ꝙ cadere faciat. Uñ morbus caducus ꝙ facile cadat. Pli. lib. xvij. In drupis quoq͂ quę matureſcẽtes tunc ſunt pręcipuę caducę id riguis magis euenit etiãſi nõ ceciderint faſtidiendis.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN